



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел./факс 02 989 48 66

О Т Ч Е Т

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНСПЕКТОРАТА
КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ЗА 2015 ГОДИНА**

Инспекторатът към Висшия съдебен съвет (ИВСС) е орган, предвиден в Конституцията на Република България с нейното четвърто изменение и допълнение, обн., ДВ., бр. 12 от 2007 г. ИВСС е вътрешен на съдебната власт орган, част от нейната конституционна рамка. При създаването му, Инспекторатът е натоварен с правомощия по проверка дейността на органите на съдебната власт, без да засяга независимостта на съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите при осъществяването на техните функции. Допълнителни правомощия на ИВСС са предоставени с последното, пето поред изменение на КРБ, обр., ДВ, бр. 100 от 2015 г. Към момента на изготвяне на настоящия отчет не е приета необходимата законова уредба за конкретното упражняване на тези правомощия, поради което и тяхната реализация предстои.

I. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ

В изпълнение на годишната си програма за 2015 г., приета с решение по т. 1 от Протокол № 6 от 16.03.2015 г. на заседание на Инспектората, допълнена с решение по т. 1 Протокол № 7 от 11.05.2015 г., ИВСС е извършил **86 комплексни планови проверки**, от които 30 в съдилищата – по граждански, търговски и административни дела, 30 в съдилищата – по наказателни дела и 26 в прокуратурите, от които пет окръжни, ведно с окръжните следствени отдели към тях. През 2014 г. приключиха и започналите през второто полугодие на 2014 г. проверки в най-големите и натоварени съдилища и прокуратури в страната – Софийски районен съд и Софийска районна прокуратура, както и Софийски градски съд и Софийска градска прокуратура.

За сравнение, през 2014 г. Инспекторатът е извършил **комплексни планови проверки във всички съдебни органи от ВАРНЕНСКИЯ АПЕЛАТИВЕН РАЙОН** (с изключение на Административен съд – Варна) - **32 съдилища, 27 прокуратури и 6 окръжни следствени отдела, както и**

комплексни планови проверки по граждански, търговски и наказателни дела, както и на прокурорски преписки и дела в **Софийски районен съд, Софийски градски съд, Софийска районна прокуратура, Софийска градска прокуратура и следствения отдел към нея**. Същите, както се посочи по-горе, не бяха приключили към края на м. декември 2014г., поради което изпълнението и резултатите от тези проверки ще бъдат отчетени в настоящия отчет.

А. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА СЪДИЛИЩАТА ПО ГРАЖДАНСКИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА

1. Проверени районни съдилища

През 2015 г. са проверени общо 21 (двадесет и едно) районни съдилища: Районен съд-Кюстендил; Районен съд-Дупница; Районен съд-Петрич; Районен съд-Сандански; Районен съд-Сливница; Районен съд-Трън; Районен съд-Брезник; Районен съд-Радомир; Районен съд-Перник; Районен съд-Костинброд; Районен съд-Разлог; Районен съд-Благоевград; Районен съд-Гоце Делчев; Районен съд-Ихтиман; Районен съд-Самоков; Районен съд-Етрополе; Районен съд-Своге; Районен съд-Пирдоп; Районен съд-Елин Пелин; Районен съд-Ботевград. Довършена е КПП в СРС, започнала през 2014г.

1.1. Като общо положителни тенденции в дейността на районните съдилища могат да се посочат следните констатации:

- делата се образуват и се разпределят в съответствие с принципа, установен в чл. 9 ЗСВ за случайно разпределение на делата - най-често в деня на постъпване на съдебните книжа, или най-късно на следващия ден. В проверените съдилища по делата се прилагат протоколите, удостоверяващи електронния избор на докладчик – Районен съд-Петрич, Районен съд-Кюстендил, Районен съд- Сандански, Районен съд-Перник, Районен съд-Своге, Районен съд-Ботевград и др.;

- съдиите своевременно извършват проверка на редовността на исковите молби, съответно дават указания за отстраняване на констатирани в тях нередовности – Районен съд-Брезник, Районен съд-Радомир и др.;

- разпорежданията за връчване на препис от исковата молба на ответника за отговор се постановяват в много кратки срокове – обикновено в деня или най-късно на следващия ден от образуване на делото, респективно от отстраняване на нередовности – Районен съд-Петрич, Районен съд-Кюстендил, Районен съд Сандански, Районен съд-Перник, Районен съд-Своге, Районен съд-Ботевград и др.;

- определенията по чл. 140 ГПК, с които докладчиците се произнасят по доказателствените искания на страните и насрочват делото в открито заседание, се постановяват своевременно - Районен съд-Петрич, Районен съд-Кюстендил, Районен съд Сандански, Районен съд-Перник, Районен съд-Своге, Районен съд-Ботевград и др.;

- в повечето случаи производствата по обезпечение на бъдещ иск и заповедните производства се образуват в деня на постъпване на съответното искане (молба, заявление);

- в общия случай в съдилищата се следи за изтичане на процесуалните срокове; делата се докладват своевременно на съдиите, съответно разпорежданията на докладчиците се изпълняват своевременно;

- административните ръководители упражняват непрекъснат контрол за просрочени съдебни актове, както и за неизготвени съдебни актове, като определят срокове за постановяването им.

1.2. При проверката на районните съдилища са дадени препоръки за преодоляване на пропуски в работата на съдилищата, които очертават **обща негативни тенденции:**

- съдебните актове, постановявани в закрито съдебно заседание, се наименоуват по различен начин (разпореждане/определение); не съдържат реквизитите, предвидени в чл. 254, ал. 2 ГПК, като често се изписват ръкописно върху съдебните книжа от делото – Районен съд-Кюстендил;

- не винаги се съобразяват кратките процесуални срокове, както и спецификите за разглеждане на производствата, образувани по чл. 310 и сл. ГПК, в това число докладчиците при обявяването на делата за решаване не винаги посочват деня, в който ще постановят решението си в съответствие с изискването на чл. 315, ал. 2 от ГПК;

- констатира се несвоевременно извършване на процесуални действия, свързани с движението и насрочването на делата в открито съдебно заседание – разпорежданията по чл. 131 и чл. 312, ал. 1 ГПК, определението по чл. 140 ГПК;

- в някои от съдилищата се установява липса на достатъчно подготовка на делата в подготвителното заседание, което е ставало причина за отлагане на производства и насрочване на следващи съдебни заседания, с цел изясняване на спора, което от своя страна е давало отражение върху общата продължителност на съдебните производства;

- установява се несвоевременно изготвяне по субективни причини на заключения от вещите лица, което е налагало отлагане на съдебни заседания;

- констатираното недостатъчно проучване на делата е ставало причина в някои от органите на съдебната власт, след обявяване на делата за решаване, да се отменя протоколното определение за даване на ход по същество и производствата отново да бъдат насрочвани в открито съдебно заседание;

- по делата, образувани по молби по чл. 390 ГПК, съдебните състави не винаги определят началния момент, от който тече срокът за предявяване на обезпечения бъдещ иск в съответствие с ТР № 6 от 14.03.2014 г. по тълкувателно дело № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС. В отделни случаи по делата практически липсва определен от съда срок за предявяване на обезпечения иск, предвид това, че докладчиците не са посочвали от кой

момент тече даденият на молителя срок – Районен съд-Перник, Районен съд-Радомир и др.;

- констатира се неспазване на императивните норми в обезпечителното производство за даване на изрични указания на молителя за представяне на доказателства за предявяване на иска и за последиците от непредставянето на такива (липсва предупреждение за служебна отмяна на допуснатото обезпечение) - Районен съд-Костинброд и др.;

- непрецизно администриране на спрените производства – в отделни случаи по делата се прави единствено отбелязване, че се извършват справки, без те да дават информация за статуса на обуславящото производство; изисква се информация през големи периоди от време;

- в някои случаи се установява липса на изричен съдебен акт за издаване на изпълнителен лист в производства по чл. 410 ГПК, в случаите, в които са настъпили процесуалните условия за издаването му;

- липса на надлежни отбелязвания по делата по чл. 417 ГПК в съответствие с чл. 418, ал. 2, изр. 2-ро ГПК;

- констатира се несъответствие между датите, посочени в съдебните актове и датите, на които са изпращани съобщенията за тях;

- неспазване на едномесечния срок по чл. 235, ал. 5 ГПК за изготвяне на съдебните решения; неспазване на срока за изготвяне на съдебните актове по чл. 316 от Глава XXV „Бързо производство” ГПК ;

- непрецизно водене на книгите за закрити и разпоредителни съдебни заседания.

При проверката на Софийския районен съд се установяват следните негативни тенденции:

- установява се, че в съда липсват приети и утвърдени вътрешни правила за разпределение на делата на случаен принцип;

- при проверката се отчита необходимост от изработване и водене на отделни/нови книги /регистри, съгласно чл. 40 ПАС: на отводите, на бързите производства; на неприсъствените решения; на възраженията по чл. 414 ГПК, както и на делата за поправка на решението - ОФГ по чл. 247 ГПК, допълване на решението по чл. 250 ГПК и тълкуване на решението по чл. 251 ГПК;

- установени са пропуски в работата на съдебната администрация – неспазване на правилата на ПАС при водене на описната книга, липса на координация в работата председателя на състава, съдебни деловодители и секретари;

- съдебните актове, постановявани в закрито съдебно заседание, се наименоуват по различен начин (разпореждане/определение); не съдържат реквизитите, предвидени в чл. 254, ал. 2 ГПК и често се изписват ръкописно върху съдебните книжа от делото;

- делата на определени съдии и постъпващите по тях книжа не се администрират своевременно. В някои случаи определенията по чл. 140 ГПК се постановяват със значителна забава, отчетена от постъпване на отговора на исковата молба или от изтичане на срока за представяне на отговор;

- за отделни съдии се установява несвоевременно насрочване на делата и неспазване на сроковете за изготвяне на крайните съдебни актове;
- констатира се, че в някои случаи не се спазва стриктно обявеният начален час за провеждане на насрочените открити съдебни заседания;
- по делата, образувани по молби по чл. 390 ГПК, съдебните състави не винаги определят началния момент, от който тече срокът за предявяване на обезпечения бъдещ иск в съответствие с ТР № 6/14.04.2014 г. по т. д. № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС. В редица случаи не се указват последиците от непредставяне на доказателства за предявяване на обезпечения иск.

Анализът на данните сочи, че по-многобройните и различни по характера си негативни констатации са свързани преимуществено само с дейността на Софийския районен съд.

1.3. Препоръки за преодоляване на негативните тенденции:

За подобряване на организацията на административната дейност в проверените съдебни органи и с оглед констатирани нарушения при образуване, разпределяне, насрочване на делата, нарушаване на сроковете за произнасяне на съдебните актове и др., Инспекторатът е дал следните препоръки на административните ръководители и на съдиите от проверените съдебни органи, очертаващи общи пропуски в тяхната работа:

- съобразяване с процесуалните норми при изготвянето на постановяваните в закрито заседание съдебни актове - разпореждания и определения по чл. 129, чл. 131, чл. 140 ГПК; постановяваните в закрито съдебно заседание разпореждания/определения да се изготвят при спазване на изискуемите реквизити по чл. 254, ал. 2 ГПК, включително да не бъдат изписвани ръкописно върху други съдебни книжа по делата;

- спазване на сроковете при администриране на производствата по глава двадесет и пета „Бързо производство” ГПК и правилата за постановяване на съдебните актове в съответствие с чл. 315, ал. 2 ГПК и като се съобрази ТР № 12 от 11.03.2013 г. по тълкувателно дело № 12/2012 г. на ОСГТК на ВКС;

- своевременно администриране на делата и постъпващите по тях книжа с оглед бързото постановяване на актовете по чл. 131 и чл. 140 ГПК. В тази връзка е дадена препоръка на служба „Съдебно деловодство” стриктно да спазва разпоредбата на чл. 88 ПАС, съгласно която службата ежесечно извършва проверка на делата, които не са насрочени, като докладва резултата на административния ръководител;

- докладчиците по граждански дела да използват предвидените процесуални правила за дисциплиниране на участниците в процеса и конкретно назначаваните вещи лица, на които на основание чл. 86 ГПК да се налагат глоби при непредставяне на заключенията в срок. Преодоляване на субективните причини (липса на предварителна подготовка по делата) за отмяна на определенията за даване на ход по същество и насрочване на производствата в нови открити съдебни заседания;

- обсъждане и преценяване на приложимостта на разпоредбата на чл. 129, ал. 2 ГПК, във връзка с чл. 127, ал.1 ГПК (относно възможността за даване на указания за отстраняване на допуснатите нередовности на молбата за обезпечение на бъдещ иск) в обезпечителното производство по чл. 390 ГПК, предвид установения в чл. 395, ал.2 ГПК едномесечен срок за произнасяне. Обсъждане и уеднаквяване на практиката в производствата по чл. 390 ГПК при определяне на началния момент, от който тече указания на молителя срок за предявяване на бъдещия иск; даване на изрични указания за представяне на доказателства за предявяване на обезпечения иск и указване на последиците от непредставяне на доказателства в тази връзка;

- отбелязване на статуса на обуславящото производство и прилагане на разпечатка за движението му в случаите на производства, спрени на основание чл. 229, ал. 1, т. 4 ГПК. Ежемесечно докладване на спрените производства – чл. 38, т. 10 ПАС;

- обсъждане на необходимостта в производствата, образувани по чл. 410 ГПК да се постановява изричен съдебен акт за издаване на изпълнителен лист при настъпване на процесуалните условия за това;

- извършване на надлежно отбелязване за издадения изпълнителен лист и върху основаниято за неговото издаване в съответствие с изискването на чл. 418, ал. 2, изр. 2-ро ГПК;

- набелязване на мерки за преодоляване на несъответствието между датите, посочени в съдебните актове и датите, на които за тях се изпращат съобщения на страните;

- стриктно спазване на разпоредбите на чл. 235, ал. 5, изр. 1-во ГПК, респ. чл. 316 ГПК, включително чрез изготвяне на индивидуални планове от отделни съдии за работата им, изпълнението на които да се контролира от административните ръководители;

- разработване и прецизно оформяне на съдебните книги и регистри в съответствие с ПАС и утвърдените от ВСС актуални образци.

1.4. В отговор на дадените препоръки от всички проверени органи е постъпила информация за тяхното изпълнение. В срока по чл. 58, ал. 3, изр. 2-ро ЗСВ, от административното ръководство на Районен съд-Благоевград е постъпило възражение срещу дадените препоръки. С Решение ПП-01-44/21.08.2015 г. на главния инспектор на ИВСС са отменени препоръките в Акта за резултати от проверка в частта им за: постановяване на изричен акт за образуване на делата; създаване на организация и контролиране на пълното и точно оформяне и поддържане на съдебните книги (описна книга; книга за открити съдебни заседания; регистър по чл. 235, ал. 5 от ГПК); въвеждане на времеви стандарти за работа и контрол.

Срещу Актовете за резултати от проверка на Софийския районен съд, изготвени на основание Заповед № ПП-01-88/23.09.2014 г. и Заповед № ПП-01-89/26.09.2014 г. на главния инспектор на ИВСС, са постъпили възражения от 9 съдии, съдържащи съображения срещу фактическите констатации в актовете. Възраженията, разгледани в тяхната цялост, съдържат преди всичко

съображения срещу фактически констатации и изводи, отнасящи се до работата на отделни съдии; не засягат общи изводи за работата на съда и не оспорват дадените от ИВСС препоръки. С писма с изх. № 2337/20.11.2015 г. и изх. № 2488/11.12.2015 г., и двете на Софийски районен съд, ИВСС е уведомен за действията, които административното ръководство на съда е предприело в изпълнение на дадените препоръки.

2. Проверени окръжни съдилища

През 2015 г. са проверени общо 5 /пет/ окръжни съдилища: Окръжен съд – Кюстендил; Окръжен съд – Перник, Софийски градски съд, Окръжен съд – Благоевград и Окръжен съд – София.

2.1. Като общо положителни тенденции в дейността на окръжните съдилища могат да се посочат следните констатации:

- делата се образуват и се разпределят в съответствие с принципа, установен в чл. 9 от ЗСВ за случайно разпределение на делата;
- първоинстанционните граждански и въззивните граждански дела, и търговските дела се образуват в деня на постъпване на исковите молби и въззивните жалби или най-късно на следващия ден - Окръжен съд-Перник, Окръжен съд-Кюстендил, Окръжен съд-София;
- установява се, че съдебните състави в общия случай извършват своевременно проверката на редовността на съдебните книжа;
- съдебните актове, свързани с размяната на книжа (чл. 131, чл. 140, чл. 362, чл. 372, чл. 373 и чл. 374 ГПК) се постановяват в много кратки срокове – Окръжен съд-Перник, Окръжен съд-Кюстендил, Окръжен съд-София и Окръжен съд-Благоевград;
- в проверените органи на съдебната власт по делата се прилагат протоколите, удостоверяващи електронния избор на докладчик;
- в общия случай в съдилищата се следи за изтичане на процесуалните срокове; делата се докладват своевременно на съдиите, съответно разпорежданията на докладчиците се изпълняват своевременно.

2.2. При проверката на окръжните съдилища, извън дейността на Софийски градски съд, се очертават общи негативни тенденции:

В изолирани случаи се установява неоснователното забавяне при администриране на търговските дела и своевременно постановяване на определението по чл. 374 ГПК, с което производството се насрочва в открито съдебно заседание – Окръжен съд-Кюстендил;

- несъобразяване на практиката в съдилищата с ТР № 6/14.03.2014 г. по т. д. № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС при определяне на началния момент на срока, определен на молителя за предявяване на обезпечения иск – Окръжен съд-Перник, Окръжен съд-София;

Констатира се, че на молителите в производствата по чл. 390 ГПК не се указва задължението за представяне на доказателства за предявяване на

обезпечения иск и последиците от непредставянето на такива – Окръжен съд-Перник, Окръжен съд-София;

- при проверката в Окръжен съд-Благоевград се констатирали случаи на неспазване на сроковете за постановяване на крайни съдебни актове, съобразно чл. 235, ал. 5, изр. 2-ро ГПК и чл. 316 във вр. с чл. 317 ЗСВ.

При проверката на Софийски градски съд се установяват следните негативни тенденции:

- констатирана недобра организацията и контрол върху дейността на служба „Съдебно деловодство”;

- установено е, че служителите от служба „Съдебно деловодство” не съблюдават стриктно изискванията на чл. 38, т. 6 и чл. 84, ал. 5 ПАС;

- несвоевременно насрочване на съдебни производства в открито съдебно заседание в случаите, в които са налице процесуалните условия за това;

- насрочване и отлагане на въззивните производства през големи периоди от време;

- неспазване на сроковете за постановяване на крайни съдебни актове, съобразно чл. 235, ал. 5, изр. 2-ро ГПК и чл. 316, във вр. с чл. 317 ЗСВ;

- неравномерно разпределение на делата в отделенията; липса на организация за правилното разпределение на делата по материя между Търговско отделение и Гражданско отделение – първа инстанция;

- констатирано е, че не са създадени ясни правила за откриване на нови съдебни състави, заместване на отсъстващи съдии, организация на работа при командироване на съдии;

- установено е, че административният ръководител не е упражнявал контрол за своевременно администриране на спрените производства;

- несъобразяване на практиката в съдилищата с ТР № 6/14.04.2014 г. по т. д. № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС при определяне на началния момент на срока, определен на молителя за предявяване на обезпечения иск.

2.3. Във връзка с установените негативни тенденции са дадени следните препоръки:

- набелязване на мерки за преодоляване на неоснователното забавяне при администриране на търговските дела и своевременно постановяване на определението по чл. 374 ГПК, с което производството се насрочва в открито съдебно заседание;

- съобразяване на практиката в съдилищата с ТР № 6/14.03.2014 г. по т. д. № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС при определяне на началния момент на срока, определен на молителя за предявяване на обезпечения иск;

- да се указва на молителя в производствата по чл. 390 ГПК задължението за представяне на доказателства за предявяване на обезпечения иск и последиците от непредставянето на такива;

- спазване на срока за произнасяне по молби за допускане на обезпечение на бъдещ иск, предвиден в чл. 395, ал. 2 ГПК;

- спазване на сроковете за постановяване на крайни съдебни актове, съобразно чл. 235, ал. 5, изр. 2-ро ГПК и чл. 316 във вр. с чл. 317 ЗСВ;

Предвид констатациите, направени при проверката на дейността на гражданските отделения на Софийски градски съд, са дадени **препоръки за:**

- оптимизиране на дейността по администриране на движението на съдебните производства, като в тази връзка бъдат давани изчерпателни указания за отстраняване на констатирани нередовности и своевременно насрочване на съдебните производства в открито съдебно заседание в случаите, в които са налице процесуалните условия за това;

- насрочване и отлагане на въззивните производства в по-кратки срокове;

- спазване на сроковете за постановяване на крайни съдебни актове, съобразно чл. 235, ал. 5, изр. 2-ро ГПК и чл. 316, във вр. с чл. 317 ЗСВ;

- изискване на справки и контрол върху своевременното постановяване на крайните съдебни актове;

- подобряване на организацията и контрол върху дейността на служба „Съдебно деловодство”;

- спазване на разпоредбите на чл. 38, т. 6 и чл. 84, ал. 5 ПАС от служителите в служба „Съдебно деловодство”, като следят за изтичане на процесуалните срокове и за правилното връчване на призовките;

- равномерно разпределение на делата в отделенията; организиране на правилното разпределение на делата по материя, като ръководителите на Търговско отделение и Гражданско отделение – първа инстанция, съвместно да определят вида на делата (граждански/търговски);

- създаване на ясни правила за откриване на нови съдебни състави, заместване на отсъстващи съдии, организация на работа при командироване на съдии;

- оптимизиране на дейността по администриране на спрените производства и упражняване на контрол от страна на административния ръководител;

- съобразяване на практиката с ТР № 6/14.03. 2014 г. по т. д. № 6/2013 г. на ОСГТК на ВКС при определяне на началния момент на срока, определен на молителя за предявяване на обезпечения иск;

- предприемане на необходимите дисциплинарни мерки по чл. 308, ал. 1 ЗСВ по отношение на съдии, за които е констатирано, че с действия или бездействия неоправдано са забавили приключването на съдебни производства.

2.4. Постъпила в ИВСС информация по дадените препоръки

В отговор на дадените препоръки са постъпили отговори от Окръжен съд –Кюстендил, Окръжен съд – Перник и Окръжен съд – София, с които административните ръководители на съдилищата са уведомили главния инспектор на ИВСС за действията, които са предприети в изпълнение на дадените при проверката препоръки.

Срещу констатациите, съдържащи се в Акта за резултати от проверка на Окръжен съд – Благоевград е постъпило възражение от съдия в окръжния съд, което е разгледано от главния инспектор на ИВСС и е прието за частично основателно.

Срещу Актовете за резултати от проверка по Заповед № ПП-01-94/03.10.2014 г. и Заповед № ПП-01-95/03.10.2014 г. на главния инспектор на ИВСС, изготвени при проверката на дейността на Гражданско отделение – първа инстанция; Административно отделение, Брачно отделение, Търговско отделение и Гражданско отделение – въззивни състави на СГС, са постъпили възражения от различни съдии срещу фактическите констатации направени изводи в актовете. В една им част възраженията са приети за неоснователни, а в друга – за недопустими като подадени след срока. Към момента на изготвяне на годишния отчет за дейността на ИВСС, административният ръководител на Софийски градски съд не е уведомил главния инспектор за действията си по изпълнението на препоръките.

2.5. От обобщения анализ на препоръките от проверките по граждански и търговски дела в районните и окръжните съдилища, може да се направи извод, че при проверките се изследват причините, пораждащи констатираните негативни тенденции. В преобладаващия брой случаи препоръките съдържат не само изискване за преустановяване на отрицателните практики, но и конкретни указания за начина, по който те да бъдат преодолені, като например – съобразяване с постоянната съдебна практика, установена с цитирани в препоръките тълкувателни решения на ВКС; прилагане на императивни процесуални норми относно разглеждането и приключването на делата в предвидените в закона или разумни срокове и др. Тези изводи се подкрепят от обстоятелството, че в постъпващите възражения се съдържат основно доводи срещу фактически констатации в актовете и отнасящи се до работата на отделни съдии, но не и срещу общи изводи за дейността на проверявания орган и дадени препоръки. В общия случай постъпващите от административните ръководители отговори на основание чл. 58, ал. 4 от ЗСВ, сочат, че препоръките се преценяват от административните ръководства на съдилищата като разумни и се предприемат действия за тяхното изпълнение.

3. Проверени административни съдилища

През 2015 г. са проверени общо 4 (четири) административни съдилища: Административен съд – Благоевград, Административен съд София – област, Административен съд – Смолян и Административен съд – Перник.

3.1. От извършените комплексни планови проверки на административните съдилища се установяват следните положителни тенденции:

- без изключение се спазва чл. 9 ЗСВ и разпределението на делата и преписките се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, съобразно поредността на постъпване;

- утвърдени са и се прилагат правила за разпределение, които уреждат и отклонение от общото правило на чл. 9 ЗСВ - случаите на изключване на съдия от случайния подбор, както и случаите на преразпределяне на делата при направен отвод;

- за разпределението на делата, с незначителни отклонения се отпечатва протокол на хартиен носител, който се подписва от разпределящия;

- книгите и регистрите се водят навременно и акуратно, съгласно изискванията на ПАС, като изключение в тази насока са установени в АС – Смолян относно воденето на Регистъра на съдебните решения по 235, ал. 5 ГПК, годишното приключване на книгите и осъществяване на проверка от страна на административния секретар;

- като общо правило в проверяваните административни съдилища, делата се образуват в деня на постъпването или най-късно на следващия ден. Насрочването в о.с.з се извършва в двумесечния срок по чл. 157, ал. 1 АПК, а отлагането и насрочването им за следващо о.с.з. е ритмично.

- приключването на делата като цяло е сроковете по чл. 172, ал. 1 и чл. 221, ал. 1 АПК с единични и незначителни отклонения.

3.2. Негативните практики, които се установяват в по-малка или по-голяма степен във всяка от извършените комплексните планови проверки на административните съдилища очертават общи негативни тенденции в тяхната работа.

В хода на проверките на първо място е констатирана:

- липса на изрични съдебни актове, сочещи, че е извършена подготовка в закрито съдебно заседание и изразяваща се в конституиране на страните в процеса, произнасяне по доказателствата, разпределяне на доказателствената тежест съдействие на страните за отстраняване на формални грешки и неясноти в изявленията им, указване, че за някои обстоятелства от значение за делото не сочат доказателства. За коректност е нужно да се отбележи, че засягането от посочения проблем е най-слабо в дейността на Административен съд – Перник;

- установен отменен ход по същество по значителен брой дела, поради незадълбочено предварително проучване. Този проблем е най-слабо изразен в дейността на Административен съд – София – област.

3.3. За преодоляване на констатираните негативни тенденции/обща практика, проверяващите екипи на ИВСС са препоръчали:

- общите събрания на съдиите в съответния орган да анализират нуждата от произнасяне по делата с изричен съдебен акт, отразяващ извършената предварителна подготовка за разглеждането им в открито съдебно заседание;

- обсъждане и набелязване на мерки за задълбочено проучване на делата преди открито съдебно заседание с цел недопускане или значително ограничаване на случаите, в които се отменят протоколни определения за даване на ход по същество.

3.4. Всички от проверените административни съдилища **са предоставили информация** за действията, предприети в изпълнение на дадените препоръки.

3.5. Анализ на ефективността на дадените препоръки

Като важен факт за извършените през отчетната 2015 г. в административните съдилища комплексни планови проверки, следва да се посочи, че срещу актовете за резултати от проверките, респ. съдържаните се в тях констатации и препоръки, няма постъпили възражения. Това сочи, че административните ръководители и съдиите от проверените органи на съдебната власт възприемат за съществуващи посочените слабости в работата им, както и предложените под формата на препоръки пътища за преодоляването им. В този смисъл, препоръките следва да се окачествят като такива с висок потенциал. Пълен и обоснован анализ за ефективността на дадените препоръки обаче може да се направи едва след извършването на контролна проверка.

4. Проверени апелативни съдилища. Проверки във Върховния касационен съд и Върховния административен съд

През 2015 г. не са извършвани комплексни планови проверки на дейността на апелативните и върховните съдилища.

Б.КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА СЪДИЛИЩАТА ПО НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2015г. са извършени комплексни планови проверки (КПП) на работата по наказателни дела в **25** съдилища.

1. Проверени районни съдилища:

Проверени са 20 районни съдилища (РС), както следва: РС - Благоевград, РС - Гоце Делчев, РС - Разлог, РС - Сандански, РС - Петрич, РС - Сливница, РС - Костинброд, РС - Елин Пелин, РС - Своге, РС - Пирдоп, РС - Етрополе, РС - Самоков, РС - Ботевград, РС - Трън, РС - Брезник, РС - Радомир, РС - Перник, РС - Дупница, РС – Кюстендил, РС - Ихтиман. Довършена е КПП в СРС, започнала през 2014г.

1.1.Положителни тенденции, констатирани при проверките:

Във всички проверени районни съдилища е въведено електронно деловодство, което улеснява управлението на делата. В районните съдилища функционират и редица компютърни програми, които осигуряват бърз и

лесен достъп на съдиите до националното и европейското законодателство. Въведени са и програми за извършване на различни дейности, съставляващи елементи на правораздавателната дейност.

Всички книжа, постъпващи в съда се регистрират по електронен път и чрез съответните програми се наблюдава и отчита тяхното движение до приключване на съответното производство. Съответните книжа се образуват в наказателни дела по надлежния ред от компетентния орган.

Всички административни ръководители са утвърдили Вътрешни правила за работа с Програмата за случайно разпределение на делата в съответния съд, с изключение на СРС. Във всички съдилища се спазва принципа за електронно разпределение на делата при спазване на принципа на случайния подбор по реда на тяхното постъпване.

Деловодните книги се водят съгласно изискванията на ПАС.

В преобладаващия брой случаи делата се насрочват с разпореждане на съдията-докладчик. В случаите, когато са налице основания за разглеждане на делото по глава 27 НПК „Съкратено съдебно следствие в производството пред първата инстанция“, голяма част от съдиите решават въпроса за приложението на чл. 370 и сл. НПК още с разпореждането по чл. 248 НПК. В тези случаи докладчикът сам насрочва дело за предварително изслушване на страните, като разпорежда да не се призовават свидетелите и вещите лица. Тези предварителни действия на докладчиците дисциплинират страните, дават им ясни указания за начина, по който ще се провежда наказателното производство, спестяват време и средства за призоваване на свидетели и вещи лица и като цяло допринасят особено много за приключване на делата в рамките на определените времеви стандарти.

Предварителната подготовка на делата за разглеждането им в съдебно заседание е на добро ниво. Поради това преобладаващият брой дела са върнати на прокурора от разпоредително заседание на основание чл. 249 от НПК, а не от съдебно заседание на основание чл. 288, ал.1 от НПК.

Делата се насрочват, разглеждат и приключват в предвидените срокове. Установените в НПК процедури за ускорено разглеждане и приключване на наказателните дела се прилагат в съответствие със закона. Срочността при разглеждане на делата е много добра. Голяма част от делата приключват в рамките на три месеца. Например в РС - Сливница в срок до 3 месеца са приключили 91.6% от наказателните дела, решени през 2013 г. В РС - Трън до три месеца са приключили 91,3% от решените дела, РС – Брезник – 93.20%, РС – Радомир – 91%, РС – Ботевград – 90% , РС – Ихтиман – 89,17%, РС – Разлог до три месеца са приключили 87%, в РС – Сандански – 84% от свършените дела и др. Голяма част от останалите дела приключват в срок до 6 месеца, една малка част приключват в срок до 9 месеца или 1 година и съвсем малък брой се разглеждат и приключват над едногодишния срок.

При разглеждането на наказателните дела се спазват изискванията на НПК и други нормативни актове.

Съдебните актове като цяло, по форма и съдържание съответстват на НПК и практиката на ВКС. В преобладаващия брой случаи съдебните актове са добре изготвени, обосновани и убедителни. В РС - Трън качеството на съдебните актове на съдиите е много добро.

Съдебните протоколи се изписват в съответствие с чл. 311 и чл. 129, ал. 1 НПК.

Голяма част от присъдите се изпращат за изпълнение в срока по чл. 416, ал. 6 НПК.

Осигурена е достъпност и прозрачност на действията на съдилищата. Интернет страниците функционират и предоставят необходимата информация относно установените в съда правила за разпределение на делата на принципа на случайния подбор, за публикуване на съдебните актове, правила за поведение на гражданите в съда, график на насрочените заседания и постановените от съда решения, подлежащи на публикуване. Изпълнява се задължението за публикуване на годишните доклади за дейността на съответния съд. Всички съдебни актове се обявяват на електронните сайтове на съдилищата. Разработени са и модули, които позволяват извършване на справки по делата, разглеждани в съответния съд.

Голяма част от горепосочените положителни тенденции не са констатирани в СРС.

1.2. Негативни тенденции/лоши практики, констатирани при проверките:

В РС - Своге, РС - Благоевград, РС - Ботевград и РС - Разлог делата, върнати на прокурора по реда на чл. 288, т.1 НПК са повече от делата, върнати на основание по чл. 249 НПК. Това създава предпоставки за изплащане на обезщетения за забавено правосъдие и повишава разходите за правосъдие, защото в практиката на ЕСПЧ по чл. 6 КЗПЧОС подобно процесуално поведение се отчита като забавяне на делото по вина на съда, който не е изпълнил своевременно задължения, които са му вменени със закон – проверка по чл. 248, ал. 2, т. 3 НПК.

Някои съдии от РС - Перник, РС - Брезник, РС - Радомир и РС - Дупница не насрочват делата с разпореждане, а с ръкописна резолюция. Съдиите от РС - Благоевград не насрочват с разпореждане административнонаказателните дела.

В РС - Гоце Делчев, РС - Сливница и РС - Разлог не се спазва чл. 120, ал. 2 ПАС – по делата не се прилагат приемо-предавателните протоколи за веществените доказателства.

В някои от съдилищата се допускат различни нарушения, в резултат на които продължителността на делата, надхвърля необходимото за осъществяване на правосъдието:

- в СРС, РС - Елин Пелин, РС - Ботевград и РС - Самоков не се спазват процесуалните срокове по НПК;

- в РС - Благоевград, РС - Гоце Делчев, РС - Разлог, РС - Петрич, РС - Дупница не спазват чл. 252, ал.1 и чл. 271, ал.10 НПК;

- в РС - Благоевград, РС - Гоце Делчев, РС - Костинброд, РС - Ихтиман, РС - Разлог и РС - Сливница не се спазва срока по чл. 308 НПК за изготвяне на мотивите към постановените присъди.

В РС - Петрич делата, прекратени поради изтичане на давностния срок за наказателно преследване са се увеличили, а в РС - Елин Пелин едно дело е прекратено по давност, след като съдебната му фаза е продължила 11 години.

В РС - Ботевград са отлагани дела поради участие на съответния съдия в обучения и семинари, както и поради излизането му в платен отпуск.

В РС - Кюстендил и РС - Дупница е констатиран прекомерно голям брой отводи и самоотводи на съдиите. Неоснователните отводи водят до ненужно удължаване срока за разглеждане на делото, позволяват на страните сами да си избират съдията, който да разгледа тяхното дело, водят до нарушаване на принципа на случайния подбор и неравномерно натоварване на съдиите. Те могат да доведат и до фактически отказ от правосъдие.

Проверяващите екипи са констатирали различни нарушения, които не са от категорията на съществените, по делата, разглеждани по реда на глава XXIX „Решаване на делото със споразумение” НПК.

В СРС, РС - Кюстендил и РС - Радомир е констатирана недобра професионална квалификация на съдиите.

При комплексната проверка в СРС са констатирани множество други негативни практики. ИВСС е дал съответните препоръки за преодоляване на допуснатите грешки. В настоящия отчетен доклад се посочват системните нарушения и грешки в работата на съдиите и органите на съдебна власт. Голяма част от нарушенията, констатирани при комплексната проверка на СРС не се установени в други съдилища и поради това не попадат в категорията на системните нарушения. Предвид изложеното те няма да бъдат предмет на настоящия отчет.

1.3. Препоръки за преодоляване на констатираните негативни тенденции/ лоши практики:

Проверяващите екипи са дали препоръки за отстраняване на констатираните лоши практики, както следва:

- с оглед високия брой дела, върнати на прокурори от съдебно заседание на основание чл. 288 НПК, административният ръководител да упражнява контрол върху броя на същите, да анализира причините за това и при необходимост организира/препоръча обучение на съдиите за запознаване с практиката на ЕСПЧ по чл. 6 КЗПЧОС в хипотезата забавено правосъдие и глава трета „а” от Закона за съдебната власт;

- насрочването на всички наказателни дела да става в съответствие със закона - само с разпореждане на съдията-докладчик. Разпореждания по чл. 248, ал.2 НПК да се изготвят и по административнонаказателните дела;

- да се изисква от съответните длъжностни лица, отговорни за предаването и приемането на веществените доказателства, да се изготвят протоколи, като екземпляр от същите са поставят и по делото. Приемо-

предавателните протоколи за веществените доказателства да се прилагат по делата;

- да се спазват стриктно разпоредбите на чл. 252, чл. 376, ал. 1 и чл. 382, ал. 2 НПК при насрочване на първото по делото заседание; на чл. 271, ал. 10 НПК при отлагане и насрочване на делата от съдебно заседание, както и на разпоредбата на чл. 271, ал. 11 НПК;

- предвид сериозността на проблема със спазването на процесуалните срокове за решаване на делата, ежемесечното упражняване на контрол по чл. 308 НПК, чл. 340 НПК (за нахд), чл. 243, ал. 3 и сл. НПК, чл. 244, ал. 5 НПК, да се обвърже с ефективни мерки и действия от страна на председателя на съда, включително дисциплиниращи и/или дисциплинарни такива до преодоляването му. Всяко тримесечие ИВСС да бъде уведомяван за резултатите от проверките и предприетите действия;

- с оглед установения брой дела, отложени извън приетия за разумен в чл. 271, ал. 10 НПК срок, административният ръководител да извършва проверка по спазването му за всяко предходно шестмесечие, считано от второто полугодие на 2015 г., за резултатите от която да уведомява ИВСС;

- на РС - Костинброд е дадена препоръка да се извърши анализ на причините, поради които броят на делата, разглеждани в повече от 3 съдебни заседания се е увеличил трикратно през 2014 г. и при необходимост да се предприемат мерки с цел предотвратяване прекомерна продължителност на разглеждане и решаване на делата;

- административният ръководител да обърне внимание на съдиите графикът на съдебните заседания да бъде съобразен с участията им в обучения и семинари, както и ползването на платен отпуск, за да се избегне отлагане на дела по такива причини;

- да се вземат мерки за цялостно подобряване на работата по дела, приключили със споразумение, като процедура и изготвяне на съдебния протокол с вписване на споразумението. Съдиите да следят за спазването на чл. 381, ал. 5, т. 4 НПК;

- да се вземат мерки за цялостно подобряване качеството на правосъдната дейност чрез повишаване правната подготовка на съдиите, както и чрез анализиране на причините, довели до отменяване на съдебните актове от ОС и ВКС. По отношение на съдиите от СРС на административния ръководител е дадена препоръка да отправи искане до Националния институт по правосъдие (съдии от СГС, САС, ВКС), с оглед провеждане на обучение по Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, както и международноправната помощ по Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и допълнителните протоколи към нея.

1.4. Постъпила в ИВСС информация от органите на съдебна власт по дадени препоръки

С изключение на СРС всички районни съдилища, в които са извършени комплексни проверки са изпълнили дадените от ИВСС препоръки.

Проверяващият екип е изпратил до председателя на СРС няколко напомнителни писма, но въпреки това до настоящия момент няма отговор на отправени препоръки.

Постъпили са възражения от 11 съдии от СРС срещу Акта за резултати от извършена комплексна проверка. От тях три са отхвърлени като неоснователни, едно възражение е оставено без разглеждане, а възраженията на 7 съдии са уважени частично.

Направени са възражения от двама съдии от РС- Ботевград. Възраженията са отхвърлени като неоснователни.

Подадено е възражение от председателя на РС - Кюстендил. Възражението е оставено без разглеждане, като подадено извън преклузивния срок по чл. 58, ал. 2 ЗСВ.

Постъпило е и възражение срещу констатациите и изводите, направени с акта за резултати от извършена проверка в РС - Петрич. Възражението е отхвърлено като неоснователно.

1.5. Анализ на ефективността на дадените препоръки:

Анализът на дадените препоръки показва, че те съответстват на констатациите и изводите, направени в актовете за резултати от проверките. По - голямата част от възраженията са отхвърлени като неоснователни или са оставени без разглеждане. Нито едно възражение не е уважено изцяло. Следователно препоръките и констатациите, които са направили екипите, които проверяват работата на съдилищата по наказателни дела са правилни. По своето съдържание те са добра предпоставка за подобряване на работата на проверявания съд.

Добросъвестното и редовно изпълнение на предписаните мерки може да доведе до преодоляване на констатираните негативни практики. Дадените препоръки имат потенциал за висока ефективност. По - пълен анализ на ефективността на дадените препоръки може да се направи, когато се видят резултатите от последваща контролна проверка.

2. Проверени окръжни съдилища

През отчетната 2015 г. са проверени 4 окръжни съдилища (ОС), както следва: ОС – Благоевград, ОС – София, ОС – Перник и ОС – Кюстендил. Проверката на СГС по наказателни дела беше извършена в края на 2014 г., но актът за резултати беше изготвен през 2015 г.

2.1. Положителни тенденции, констатирани при проверките:

- електронно деловодство, което да улеснява управлението на делата е въведено и в проверените ОС. В тях функционират и компютърни програми, чрез които съдиите получават бърз и лесен достъп до националното и европейското законодателство;

- всички книжа, постъпващи в съда се регистрират. С помощта на компютърната програма „Съдебно деловодство” са създадени електронни папки на делата и се наблюдава и отчита движението на постъпилите книжа

до приключване на съответното производство. Постъпилите книжа се образуват в наказателни дела от компетентния орган по установения в закона ред;

- административните ръководители на проверените съдилища са утвърдили Вътрешни правила за работа с Програмата за случайно разпределение на делата в съответния съд. Проверените съдилища спазват принципът за електронно разпределение на делата при спазване на принципа на случайния подбор по реда на тяхното постъпване;

- спазват се изискванията на ПАС за водене на деловодните книги;

- по-голямата част от съдиите насрочват делата с разпореждане, съгласно изискванията на НПК. Когато са налице основания за разглеждане на делото по глава XXVII „Съкратено съдебно следствие в производството пред първата инстанция” НПК съдиите осигуряват спазването на разумния срок за разглеждане на делото като решават въпроса за приложението на чл. 370 и сл. НПК още с разпореждането по чл. 248 НПК;

- преобладаващият брой дела са върнати на прокурора от разпоредително заседание на основание чл. 249 НПК, а не от съдебно заседание на основание чл. 288, ал. 1 НПК. Това налага извода, че предварителната подготовка на съдиите за разглеждане на делата в съдебно заседание е на добро ниво;

- образуването, разглеждането и приключването на делата става в предвидените срокове. Процедурите за ускорено разглеждане и приключване на наказателните дела се прилагат в съответствие със закона;

- постигнатото съотношение между разгледани и свършени през всяка от проверените години дела е добро. Срочността при разглеждане на делата е много добра. Голяма част от делата приключват в рамките на три месеца. Например за 2014 г.:

- в ОС - Благоевград в 3 – месечен срок са приключили 87% от първоинстанционните наказателни дела;
- в ОС - София свършените първоинстанционни наказателни дела са 93%. От тях в тримесечен срок са свършили 92%;
- в ОС - Перник 90% от наказателните дела са приключили. От тях в тримесечен срок са приключили 71% от първоинстанционните НОХД и НЧХД, а ЧНД- 100%;
- в ОС - Кюстендил са приключени общо 89% от наказателните дела. Приключени са 75% от първоинстанционните наказателни дела. От тях в тримесечен срок са приключили 66%. Свършените въззивни наказателни дела са 78%. От тях в тримесечен срок са приключили 53%.

- голяма част от дела, които не са свършени в 3- месечния срок приключват в срок до 6 месеца, една малка част приключват в срок до 9 месеца или 1 година и съвсем малък брой се разглеждат и приключват над едногодишния срок;

- при разглеждането на наказателните дела се спазват изискванията на НПК и други нормативни актове.

- съдебните актове, като цяло, по форма и съдържание съответстват на НПК и практиката на ВКС. В преобладаващия брой случаи съдебните актове са добре изготвени, обосновани и убедителни.

- протоколите от съдебни заседания се изписват в съответствие с чл. 311 и чл. 129, ал.1 НПК.

- голяма част от присъдите се изпращат за изпълнение в срока по чл. 416, ал.5 НПК.

- осигурена е достъпност и прозрачност на действията на съдилищата. Интернет страниците функционират и предоставят необходимата информация относно установените в съда правила за разпределение на делата на принципа на случайния подбор, за публикуване на съдебните актове, правила за поведение на гражданите в съда, график на насрочените заседания и постановените от съда решения, подлежащи на публикуване. Изпълнява се задължението за публикуване на годишните доклади за дейността на съответния съд. Всички съдебни актове се обявяват на електронните сайтове на съдилищата. Разработени са и модули, които позволяват извършване на справки по делата, разглеждани в съответния съд;

- постигнатото съотношение между разгледани и свършени през всяка от проверените години въззивни дела е добро. Срочността при разглеждане на въззивните дела също е много добра. Например за 2014г.:

- в ОС - Благоевград в 3- месечен срок са приключили 74 % от въззивните наказателни дела;
- в ОС - София свършените въззивни наказателни дела са 84%. От тях в тримесечен срок са приключили 51%;
- в ОС - Перник свършените въззивни ОХД и ВНЧХД са 77%;
- в ОС - Кюстендил свършените въззивни наказателни дела са 78%. От тях в тримесечен срок са приключили 53%.

- подържаният висок процент на свършените през годината дела не позволява кумулиране на допълнителна натовареност на съдиите от ОС, което от своя страна позволява спазване на установените срокове за решаване на делата.

- съдебните протоколи се изписват в съответствие с чл. 311, ал. 1 и чл. 129, ал. 1 НПК;

- проверките на районните съдилища са реални, конкретни и ефективни, защото сочат констатираните недостатъци и пътища за тяхното отстраняване;

- организацията на правораздавателната дейност и нейното осъществяване са поставени на добра нормативна и организационна основа.

Особено е положение в Софийски градски съд. При него една част от положителните тенденции, констатирани в другите съдилища, не се наблюдават.

2.2. Негативни тенденции/лоши практики, констатирани при проверките:

- в ОС - Перник и ОС - Кюстендил делата не се насрочват с разпореждане по чл. 248 от НПК;
- в ОС - Благоевград, ОС - Перник и ОС - София проверяващите екипи са констатирани нарушения по делата, разглеждани по реда на глава XXIX „Решаване на делото със споразумение” НПК;
- съдиите от ОС - Перник и ОС - Кюстендил допускат слабости при разглеждане на дела по реда на съкратеното съдебно следствие в първата инстанция – чл. 372, ал. 4 вр. с чл. 283 НПК;
- съдиите от ОС - София и ОС - Благоевград не винаги спазват срока по чл. 308, ал. 2 от НПК;
- съдиите от ОС - Благоевград, ОС - Перник и ОС - София не спазват сроковете по чл. 340 и чл. 345 НПК;

При проверката в СГС са констатирани и редица други негативни практики. ИВСС е предприел необходимите мерки за тяхното отстраняване. Настоящият доклад отразява само системните нарушения, установени от ИВСС при извършване на проверките. Голяма част от нарушенията, констатирани при комплексната проверка на СГС не се установени в други съдилища и поради това не попадат в категорията на системните нарушения. Предвид изложеното те няма да бъдат предмет на настоящия доклад.

2.3. Препоръки за преодоляване на негативните тенденции/лоши практики, констатирани при проверките:

За преодоляване на констатираните лоши практики, проверяващите екипи са дали следните препоръки:

- насрочването на делата да става с разпореждане, а не със саморъчно изписана резолюция;
- да се подобри съдебният контрол върху споразумението. При одобряване на споразумението съдиите да следят и за спазването на чл. 381, ал. 5, т. 4 НПК;
- при разглеждане на делата по глава XXVII „Съкратено съдебно следствие в производството пред първата инстанция” НПК да се спазват изискванията на чл. 372, ал. 4, във вр. с чл. 283 НПК;
- съдиите от съответните съдилища да спазват стриктно сроковете по чл. 308, чл. 340 и чл. 345 НПК. Административният ръководител на Софийски окръжен съд периодично, на шест месеца, считано от първото полугодие на 2016 г., да извършва проверки по реда на чл. 210 ЗСВ за спазване на законоустановените срокове за решаване на делата, до окончателно преодоляване на проблема. Проверяващите екипи са препоръчали на административния ръководител на СОС да уведомява ИВСС за резултатите от горепосочените проверки.

2.4. Постъпила в ИВСС информация по дадените препоръки:

Всички проверени Окръжни съдилища са изпратили в ИВСС писма и копия от заповедите на административния ръководител, които удостоверяват, че препоръките, дадени от проверяващите екипи, са изпълнени.

Препоръките, които изискват в ИВСС периодично да се изпраща информация по различни показатели, посочени в актовете за резултати от извършена проверка се изпълняват редовно.

Постъпило е общо възражение от съдиите, които работят в Наказателно отделение на СГС. Възражението е отхвърлено като неоснователно.

Отделно от това трима съдии са подали индивидуални възражения. Две от възраженията са частично уважени, а едното е отхвърлено като неоснователно.

Направени са възражения срещу констатациите и изводите, направени с Акта за резултати от извършена проверка в ОС – Благоевград. Главният инспектор на ИВСС е оставил направените възражения без разглеждане като недопустими.

Постъпило е общо възражение от съдиите, които работят в Наказателно отделение на ОС - Кюстендил. Възражението е отхвърлено като неоснователно.

Отделно от това четирима съдии са подали индивидуални възражения. Три от възраженията са частично уважени, а едното е отхвърлено като неоснователно.

Постъпило е общо възражение от съдиите, които работят в Наказателно отделение на ОС - Перник. Възражението е частично уважено.

2.5. Анализ на ефективността на дадените препоръки:

Анализът на дадените препоръки показва, че те съответстват на констатациите и изводите, направени в актовете за резултати. По-голямата част от възраженията са отхвърлени като неоснователни или са оставени без разглеждане. Нито едно възражение не е уважено изцяло. Следователно препоръките и констатациите, които са направили екипите, които проверяват работата на съдилищата по наказателни дела са правилни. Добросъвестното и редовно изпълнение на предписаните мерки може да доведе до преодоляване на констатираните негативни практики. Дадените препоръки имат потенциал за висока ефективност. По-пълнен анализ на ефективността на дадените препоръки може да се направи, когато се видят резултатите от последваща контролна проверка.

В. КОМПЛЕКСНИ ПЛАНОВИ ПРОВЕРКИ НА ПРОКУРАТУРАТА

През 2015 г. в рамките на извършените комплексни планови проверки е извършена проверка на организацията на административната дейност и на организацията на образуването, движението и приключването на преписките

в 21 районни прокуратури, 5 окръжни прокуратури и следствените отдели към тях.

1. Проверени районни прокуратури

Проверени са двадесет и една районни прокуратури: Районна прокуратура – Кюстендил, Районна прокуратура – Дупница, Районна прокуратура – Етрополе, Районна прокуратура – Своге, Районна прокуратура – Сандански, Районна прокуратура – Петрич, Районна прокуратура – Самоков; Районна прокуратура – Елин Пелин; Районна прокуратура – Ботевград; Районна прокуратура – Костинброд; Районна прокуратура – Пирдоп; Районна прокуратура – Сливница; Районна прокуратура – Гоце Делчев; Районна прокуратура – Разлог; Районна прокуратура – Благоевград; Районна прокуратура – Ихтиман; Районна прокуратура – Брезник; Районна прокуратура – Радомир; Районна прокуратура – Перник; Районна прокуратура – Трън, като Софийска районна прокуратура е проверена през 2014 г., а Актът с резултати от проверката е изготвен през 2015 г.

1.1. Положителни тенденции, констатирани при проверките

В проверените прокуратури деловодните книги, регистри и дневници като цяло са водени редовно и съгласно изискванията на Правилника за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на Република България (ПОДАПРБ, отм.), действащия Правилник за администрацията на Прокуратурата на Република България (ПАПРБ) и съответните указания на Върховна касационна прокуратура. Преписките се комплектуват съобразно изискванията на НПК и указанията на главния прокурор.

Като цяло в проверените прокуратури се установи, че администрирането е на много добро ниво – заповедите и разпореждания на административните ръководители, издадени през проверявания период, свързани пряко с ръководството на дейността на органа, са своевременни и в съответствие с указанията на горестоящите прокуратури.

Не са установени отклонения от принципа по чл. 9 от ЗСВ – за случайно разпределение на преписките. В по – голяма част от проверените районни прокуратури по преписките са приложени протоколите за избор на наблюдаващ прокурор.

Възлагането и извършването на предварителните проверки е в указаните срокове, съгласно ИППП (отм.) - прокурорите спазват срока по чл. 242, ал. 4 НПК, осъществяват контрол над полицейските органи във връзка с разследването по досъдебните производства, включително като са използвани възможностите на НПК за дисциплиниране на полицейските органи за своевременно приключване на досъдебните производства.

Като цяло прокурорите са осъществявали контрол над работата на полицейските органи по спрените дела – провеждани са ОИМ, при наличие на основания за възобновяване, своевременно са извършвали следващите се

процесуални действия, като са следили включително и за срока по чл. 244, ал. 8 НПК.

В Районна прокуратура – Сливница броят на върнати дела от съда, съотнесен към общия брой внесени актове е много малък (общо 6 бр. за проверявания период), което сочи за качествена и задълбочена работа на наблюдаващите прокурори при изготвяне на актовете, внасяни в съда.

В Районна прокуратура – Елин Пелин, Районна прокуратура – Ботевград, Районна прокуратура – Пирдоп, Районна прокуратура – Сливница, Районна прокуратура – Разлог, Районна прокуратура – Кюстендил, Районна прокуратура – Ихтиман, Районна прокуратура – Брезник, Районна прокуратура – Радомир, Районна прокуратура – Перник и в Районна прокуратура – Трън, проверката на делата, внесени в съда с обвинителен акт, споразумение или постановление с предложение за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание установи, че произнасянията на прокурорите са в срока по чл. 242, ал. 4 НПК (предишна ал. 3, изм. ДВ бр. 42/15 г.).

Обвинителните актове са съобразени с изискванията на чл. 246, ал. 1 НПК. Действията на прокуратурата във връзка с изпълнението на присъдите са своевременни. Създадена е организация, при която оправдателните присъди се подлагат на анализ, с изводите от който се цели в дългосрочен план да се намали чувствително броя на оправдателните присъди.

Гражданско-съдебният надзор е на добро ниво.

1.2. Негативни тенденции/лоши практики, констатирани при проверките

В Районна прокуратура - Своге и Районна прокуратура - Самоков водените книги, регистри и дневници не са в съответствие с разпоредбите на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България (ПАПРБ), обнародван в ДВ, брой 106/10.12.2013 г.

В Районна прокуратура - Гоце Делчев, Районна прокуратура - Перник, Районна прокуратура - Радомир и в Районна прокуратура - Брезник по преписките не е прилаган протокол за избор на наблюдаващ прокурор.

В Районна прокуратура - Кюстендил и в Районна прокуратура - Сандански се установи, че в наблюдателните преписки не са прилагани протоколи от случайното разпределение и копия от актовете на съда.

В Софийска районна прокуратура, Районна прокуратура - Елин Пелин, Районна прокуратура – Ботевград, Районна прокуратура – Костинброд, Районна прокуратура – Пирдоп, Районна прокуратура - Сливница и Районна прокуратура - Гоце Делчев не е създадена организация за спазване разпоредбата на чл. 110, ал. 5 НПК.

В Софийска районна прокуратура, Районна прокуратура - Елин Пелин, Районна прокуратура - Ботевград, Районна прокуратура – Костинброд, Районна прокуратура – Пирдоп, Районна прокуратура – Сливница, Районна прокуратура - Гоце Делчев, Районна прокуратура - Благоевград и в Районна прокуратура - Разлог прокурорите не са

осъществявали в достатъчна степен контрол над работата на полицейските органи или по спрените дела срещу неизвестен или по тези с известен извършител или и по двата вида спрени дела.

В Софийска районна прокуратура, Районна прокуратура – Елин Пелин, Районна прокуратура – Ботевград, Районна прокуратура – Костинброд, Районна прокуратура – Пирдоп, Районна прокуратура – Гоце Делчев, Районна прокуратура – Разлог и Районна прокуратура – Благоевград е значителен броя на отменените постановления за прекратяване на наказателните производства, което сочи на извод че наблюдаващите прокурори пристъпват към прекратяване на наказателното производство преди извършване на всички необходими действия по разследването и задълбочена оценка на доказателствения материал.

В Районна прокуратура – Кюстендил, Районна прокуратура – Дупница, Районна прокуратура – Етрополе, Районна прокуратура – Сандански, Районна прокуратура – Петрич по делата, приключили със споразумения при налагане на наказание „лишаване от свобода”, отложено при условията на чл. 66, ал.1 НПК, наблюдаващите прокурори не следят проектите за споразумения да са съобразени със задължителните реквизити по чл. 381, ал. 5, т. 4 НПК – да е налице съгласие „на кого да се възложи възпитателната работа в случаите на условно осъждане”.

1.3. Препоръки за преодоляване на констатираните негативни тенденции/лоши практики

За преодоляване на негативните тенденции и лоши практики, ИВСС е дал следните препоръки към административните ръководители:

- в прокуратурите, в които деловодните книги, регистри и дневници не се водят съгласно изискванията на ПАПРБ, административните ръководители да създадат необходимата организация същите да бъдат преведени в съответствие с нормативните изисквания, като включително същите следва да бъдат приключвани всяка календарна година, с подпис на административния ръководител и печат на съответната районна прокуратура, с които да се удостовери след кой пореден номер приключва съответната година, както и да се организира редовната им проверка;

- административните ръководители да създадат необходимата организация за прилагане на протоколи от случайното разпределение по прокурорските преписки;

- в Софийска районна прокуратура, Районна прокуратура – Кюстендил, Районна прокуратура – Дупница, Районна прокуратура – Етрополе, Районна прокуратура – Сандански и Районна прокуратура – Петрич наблюдаващите прокурори по делата, които приключват по реда на чл. 381 и сл. НПК да следят проекта на споразумението да съдържа съгласие и по чл. 381, ал. 5, т. 4 НПК - на кого да бъде възложена възпитателната работа в случаите на условно осъждане;

- административните ръководители да упражнят контрол над наблюдаващите прокурори, които след спиране на наказателните

производства срещу неизвестен извършител, да продължават да упражняват ръководство и надзор над работата по тях;

- в Софийска районна прокуратура, Районна прокуратура – Елин Пелин, Районна прокуратура – Ботевград, Районна прокуратура – Костинброд, Районна прокуратура – Пирдоп, Районна прокуратура – Гоце Делчев, Районна прокуратура – Разлог, Районна прокуратура – Благоевград административните ръководители да осъществят контрол над наблюдаващите прокурори за съобразяване с чл. 243 от НПК;

- в Софийска районна прокуратура, Районна прокуратура – Гоце Делчев, Районна прокуратура – Костинброд и Районна прокуратура – Благоевград административните ръководители да упражняват контрол върху спазването на срока по чл. 242, ал. 4 НПК(предишна ал. 3) от страна на наблюдаващите прокурори;

- прокурорските постановления за прекратяване, за които в НПК е предвиден срок за обжалване, да се изпращат до адресатите с обратна разписка, или по друг подходящ начин, който да удостоверява датата на връчване.

1.4. Постъпила в ИВСС информация от органите на съдебната власт по дадените препоръки

По препоръките, дадени в акта за резултати от извършена комплексна планова проверка има постъпило възражение от административният ръководител на РП - Гоце Делчев, което не е уважено от главния инспектор на ИВСС. През м. февруари, април и май 2016 г. е постъпила информация за изпълнение на дадените препоръки.

От останалите проверени районни прокуратури в срок е постъпила информация за изпълнение на дадените препоръки.

1.5. Анализ на ефективността на дадените препоръки

Обстоятелството, че през отчетния период на 2015 г. от проверените 21 районни прокуратури, само административният ръководител на РП – Гоце Делчев е възразил срещу отправените му препоръки, сочи на извод за адекватност на същите.

Предвид на обстоятелството, че не е минал достатъчен период от време, в който да са прилагани отправените от ИВСС препоръки, в настоящия отчетен доклад е трудно да се анализира ефективността на препоръките, дадени при проверките, извършени през 2015 г..

При извършване в рамките на комплексните планови проверки на препоръките, дадени в предходни актове за резултати от извършени комплексни планови проверки, бе констатирано че изпълнението на препоръките е довело до подобряване на административно-деловодната дейност на проверените органи, насочило е дейността на прокурорите към съобразяване с процесуалните срокове, което в дългосрочен план ще доведе до оптимизиране на срока на разследването до степен, че същият да не надвишава необходимото за осъществяване на правосъдието, което пък ще

доведе до намаляване на броя на изплатените обезщетения за нанесени вреди от актове, действия или бездействия на органи на съдебната власт, с които е било нарушено правото за разглеждане и решаване на производството в разумен срок.

2. Проверени окръжни прокуратури и следствени отдели към тях

През отчетната 2015 г. са проверени: Окръжна прокуратура – Перник и Следствен отдел към ОП-Перник; Окръжна прокуратура – София и Следствен отдел към Окръжна прокуратура - София; Окръжна прокуратура – Кюстендил и Окръжен следствен отдел в ОП – Кюстендил; Окръжна прокуратура – Благоевград и Следствен отдел към ОП– Благоевград. Изготвен е и Актът за резултати от проверка на Софийска градска прокуратура и на Следствения отдел към ССП, в които проверката е извършена през второто полугодие на 2014 г.

2.1. Положителни тенденции, констатирани при проверките

В Окръжна прокуратура – Перник и на Следствен отдел към ОП-Перник, Окръжна прокуратура – Благоевград и Следствен отдел към ОП–Благоевград и в Окръжна прокуратура – Кюстендил и Окръжен следствен отдел в ОП – Кюстендил книгите, регистрите и дневниците се водят редовно и прегледно. Отговарят на изискванията, както на ПОДАПРБ (отм.), така и на новия ПАПРБ, а също и на указанията на Върховна касационна прокуратура. Отбелязванията са пълни и точни.

Преписките се комплектват съобразно изискванията на НПК и указанията на главния прокурор.

В проверените прокуратури като цяло съхранението, връщането и унищожаването на веществените доказателства се е извършвало в съответствие с разпоредбите на НПК, ПОДАПРБ и ПАПРБ.

В Окръжна прокуратура – Перник се установи стриктно съблюдаване на указанията за работа с веществените доказателства – моторни превозни средства, дадени с писмо № 6299/16.04.2014 г. на главния прокурор на РБ.

Административните ръководители са създали необходимата организация за изпълнение разпоредбата на чл. 110, ал. 5 НПК, касаеща съхранението на парите и другите ценности, иззети като веществени доказателства по досъдебни производства.

В Окръжна прокуратура – София и Следствен отдел към Окръжна прокуратура – София; Окръжна прокуратура – Перник и на Следствен отдел към ОП – Перник; Окръжна прокуратура – Кюстендил и Окръжен следствен отдел в ОП – Кюстендил и в Окръжна прокуратура – Благоевград и Следствен отдел към ОП– Благоевград назначаването на проверки по преписки през проверявания период се е извършвало съгласно Инstrukция 89/2011г. на главния прокурор и министъра на вътрешните работи за провеждане на предварителните проверки, отменена с Инstrukция № И-208/11.02.2014 г.

Прокурорите са осъществявали контрол над работата на полицейските органи по спрените дела срещу известен и неизвестен извършител, постановленията им за спиране са добре мотивирани, притежават задължителните реквизити, като почти във всички е посочена възможността за обжалване – съобразени са нормите на чл. 199, ал. 2, чл. 242, чл. 244 и 245 НПК.

В Окръжна прокуратура – Перник и на Следствен отдел към ОП – Перник по досъдебните производства, по които има спиране по чл. 244, ал. 1, т. 3 НПК се следи за изтичане на срока и същите се възобновяват след изтичане на срока, предвиден в чл. 244, ал. 8 НПК.

В проверените прокуратури се установи, че обвинителните актове, споразуменията и постановленията с предложение по чл. 78а НК като цяло се изготвят от прокурорите в срока по чл. 242, ал. 4 НПК. В постановленията за образуване на ДП, наблюдаващите прокурори дават подробни указания на разследващите органи. Подробни указания се дават и в последващите прокурорски актове.

Проверката на организацията по изпълнение на наказанията установи, че след получаване на присъдите в прокуратурите, същите своевременно се изпращат за изпълнение, като прокуратурата уведомява съда за началото и края на изпълнението. Книгите за изпълнение на присъдите се водят много добре. Записванията в тях кореспондират с материалите по съдебните дела. Извършва се ежесечна проверка на воденето на книгите от прокурора, отговарящ за този надзор.

В проверените прокуратури прокурорите са изпълнявали указанията на ВАП за упражняване на текущ надзор над административната дейност на съответните Областни управители и ръководената от тях областната администрация.

При участието си по въззивни дела, прокурорите са проявявали нужния професионализъм.

По делата, взети на специален надзор, надзорните прокурори от окръжните прокуратури са оказвали професионално съдействие и методическа помощ на компетентните по закон прокурори от районните прокуратури, а в определени случаи са осъществявали и служебен контрол върху постановените прокурорски актове.

2.2. Негативни тенденции/лоши практики, констатирани при проверките

В окръжните прокуратури, намиращи се на територията на гр. София се установи негативна практика, при която входящите дневници не започват от началната страница, като в края също остават непопълнени листове, което създава възможност за допълнителни отбелязвания. Водените книги не се приключват по надлежния ред: с отбелязване на последния номер, с оглед изключване на всички възможности за дописване.

В Софийска градска прокуратура, в Следствения отдел към СГП и в Окръжна прокуратура – Кюстендил, и Окръжен следствен отдел в ОП –

Кюстендил бяха установени отклонения от правилата за съхранение, връщане и унищожаване на веществени доказателства, които са подробно детайлизирани в съответните актове за резултати от извършените проверки.

В Софийска градска прокуратура, Следствения отдел към СГП, Окръжна прокуратура – Благоевград и Следствен отдел към ОП– Благоевград се констатира съответно прекомерна продължителност на сроковете по чл. 9 и сл. от Инструкция 89/2011г. на главния прокурор и министъра на вътрешните работи за провеждане на предварителните проверки, отменена с Инструкция № И-208/11.02.2014 г. и отклонение от разпоредените срокове за извършване на предварителни проверки.

В Окръжна прокуратура – София и Следствен отдел към Окръжна прокуратура – София, както и в Окръжна прокуратура – Перник и Следствен отдел към ОП-Перник прокурорите не осъществяват необходимото ръководство и надзор, съобразно т. 18 от Инструкция И-55/2009 г. Не се установи наличие на календарни планове, липсват точни указания по отношение на действията, които да се извършат от разследващите органи. В наблюдателните материали не се съдържат справки от полицейските органи, с които се уведомяват наблюдаващите прокурори за резултатите от проведени ОИМ. Не се констатира наличието на напомнителни писма от прокуратурата, с които да се изисква изпълнение на задълженията на полицейските органи съобразно чл. 245, ал. 1 НПК.

В Окръжна прокуратура – Кюстендил част от наблюдаващите прокурори не следят за провежданите мероприятия по издирване на лицата, обявени за ОДИ, като не изискват от органите на МВР да изпращат в прокуратурата обратна информация за резултатите по спрените досъдебни производства срещу известен извършител.

В Окръжна прокуратура – Кюстендил и в Окръжна прокуратура – Перник в част от постановленията за прекратяване на досъдебното производство, за отказ от образуването му и в тези за спиране срещу известен извършител прокурорите не са посочили пред кой орган и в какъв срок подлежат на обжалване същите или пък в прокурорските преписки няма приложени обратни разписки за връчването им.

2.3. Препоръки за преодоляване на констатираните негативни тенденции/лоши практики

За преодоляване на негативните тенденции и лоши практики, ИВСС е дал следните препоръки към административните ръководители:

- в Софийска градска прокуратура и Следствения отдел към СГП, и в Окръжна прокуратура – София и Следствен отдел към – ОП - София административните ръководители да предприемат необходимото книгите, регистрите и дневниците на хартиен носител да се приведат в съответствие с изискванията на ПАПП (ДВ, бр.106/2013 г.) и съответните указания на ВКП, като същите се приключват всяка календарна година с подпис на административния ръководител и печат на прокуратурата, с които да се удостовери след кой пореден номер приключва съответната година и се

организира редовното проверяване на книгите съобразно изискванията на Правилника;

- в Окръжна прокуратура – Перник и в Следствения отдел към ОП – Перник административният ръководител да създаде организация за редовни проверки на книгите, регистрите и дневниците на хартиен носител;

- градският прокурор на СГП и административният ръководител Окръжна прокуратура – Кюстендил да създадат необходимата организация за осъществяване на ежегодна проверка на веществените доказателства, съгласно чл. 83 ПАПРБ и да осъществят контрол над работата на наблюдаващите прокурори за стриктно спазване разпоредбите на НПК за изрично разпореждане с веществените доказателства при постановяване на окончателен прокурорски акт;

- градският прокурор на СГП и административният ръководител Окръжна прокуратура – Благоевград да осъществят контрол за оптимизиране на продължителния период на извършване на предварителните проверки;

- в Окръжна прокуратура – София, Окръжна прокуратура – Перник и Окръжна прокуратура – Кюстендил административните ръководители да предприемат мерки наблюдаващите прокурори да осъществяват необходимото ръководство и надзор по спрените дела.

2.4. Постъпила в ИВСС информация от органите на съдебната власт по дадени препоръки

От всички проверени окръжни прокуратури в срок е постъпила информация за изпълнение на дадените препоръки.

От административния ръководител на **Окръжна прокуратура – Благоевград** има постъпило възражение срещу отправените препоръки, което е оставено без уважение от главния инспектор на ИВСС.

2.5. Анализ на ефективността на дадените препоръки

Обстоятелството, че през отчетния период на 2015 г. от проверените 5 окръжни прокуратури, само административният ръководител на Окръжна прокуратура – Благоевград е възразил срещу отправените му препоръки, сочи на извод за относимост на същите.

Предвид това, че не е минал достатъчен период от време, в който да са прилагани отправените от ИВСС препоръки в настоящия отчетен доклад е трудно да се анализира ефективността на препоръките, дадени при проверките, извършени през 2015 г.

При извършена проверка за изпълнение на препоръките, дадени в предходни актовете за резултати от извършени комплексни планови проверки, проверяващите екипи констатираха, че изпълнението на препоръките е довело до подобряване на административно-деловодната дейност на проверените органи, насочило е дейността на магистратите към съобразяване с процесуалните срокове, което в дългосрочен план ще доведе до оптимизиране на срока на разследването до степен, че същия да не надвишава необходимото за осъществяване на правосъдието.

3. Проверени апелативни прокуратури

През отчетната 2015 г. ИВСС не е извършвал проверки в апелативните прокуратури.

4. Проверки във ВКП, ВАП и НСлС

През отчетната 2015 г. ИВСС не е извършвал проверки във ВКП, ВАП и НСлСл.

II. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

Съгласно годишната програма на ИВСС през 2015 година в съдилищата са извършени шест тематични проверки, от които три по граждански дела, две по наказателни дела и една тематична проверка е извършена в прокуратурите. За справка през предходния отчетен период – 2014 г., ИВСС е осъществил също шест тематични проверки – три по граждански, две по наказателни дела и една в прокуратурата.

1. Теми на проверките

1.1. Тематични проверки по граждански дела:

- „Процесуалният ред, по който се развиват производствата по молби по чл. 625 от Търговския закон, образувани по молби на кредитор – с размяна или без размяна на книжа между страните”;

- „Съдържанието на постановявания диспозитив по дела, образувани по чл. 96, ал.1 във вр. с чл. 82, ал.1 СК и вида на предоставяния препис от съдебния акт на осиновителите, общината и регионалната дирекция”;

- „Процесуалните действия на съда в производството по чл. 330 ГПК в случаите, в които някой от съпрузите не се яви по уважителни причини”;

1.2. Тематични проверки по наказателни дела:

- „Практиката по приложението на чл. 343в НК вр. с чл. 58, ал. 2 ЗАНН”;

- „Практиката по приложението на чл. 7, ал. 2 УБДХ”.

1.3. Тематични проверки в прокуратурите:

- произнасяне на наблюдаващите прокурори по молби за връщане на веществени доказателства, както и проверка за спазване разпоредбата на чл. 243, ал. 2 от НПК.

2. Проверени органи

2.1. Тематични проверки в съдилищата по граждански дела

Проверката относно процесуалния ред, по който се развиват производствата по молби по чл. 625 от Търговския закон, образувани по

молби на кредитор – с размяна или без размяна на книжа между страните, е извършена въз основа на констатациите на Инспектората по този въпрос, съдържащи се в актовете за контролни планови проверки през 2013 г., 2014 г. и 2015 г. в Софийски градски съд и окръжните съдилища в Смолян, Русе, Габрово, Шумен, Пловдив, Ямбол и Силистра.

Проверката относно съдържанието на постановявания диспозитив по дела, образувани по чл. 96, ал.1 във вр. с чл. 82, ал.1 СК и вида на предоставяния препис от съдебния акт на осиновителите, общината и регионалната дирекция включва дейността на окръжните съдилища и Софийски градски съд по дела с такъв предмет.

Тематичната проверка относно процесуалните действия на съда в производството по чл. 330 ГПК в случаите, в които някой от съпрузите не се яви по уважителни причини включва дейността по дела, образувани по чл. 50 от Семейния кодекс на РС – Шумен, РС – Варна, РС – Силистра, РС – Разград, РС – Тутракан, РС – Ботевград, РС – Кубрат, РС – Велики Преслав, РС – Дулово, РС – Нови пазар, РС – Девня, РС – Провадия, РС – Костинброд, РС – Тервел, Районен съд – Русе и Софийски районен съд.

2.2. Тематични проверки в съдилищата по наказателни дела

Тематичната проверка по приложението на чл. 343в НК вр. с чл. 58, ал.2 ЗАНН е извършена в РС – Монтана, РС – Видин, РС – Враца, Софийски районен съд и Софийски градски съд.

Тематичната проверка по приложението на чл. 7, ал. 2 УБДХ е извършена в ОС – Враца, ОС – Видин и ОС – Монтана.

2.3. Тематични проверки в прокуратурите

Тематичната проверка, относно сročността на произнасянията на прокурорите, по искания за връщане на веществени доказателства, е обхванала общо шест окръжни и двадесет и пет районни прокуратури, както следва: РП – Шумен, РП – Дулово, РП – Костинброд, РП – Каварна, РП – Благоевград, ОП – Шумен, РП – Сливница, РП – Тутракан, ОП – Силистра, РП – Силистра, РП – Разлог, ОП – Добрич, РП – Попово, РП – Варна, ОП – Търговище, РП – Омуртаг, РП – Генерал Тошево, РП – Балчик, СРП, РП – Своге, РП – Самоков, ОП – Кюстендил, РП – Петрич, РП – Сандански, РП – Тервел, РП – Добрич, ОП – Варна, РП – Дупница, РП – Кюстендил и РП – Етрополе.

3. Резултати от проверките и дадени препоръки

3.1. Резултати от тематични проверки в съдилищата по граждански дела

В хода на проверката е установено, че отделните съдилища при постъпили молби по чл. 625 от Търговския закон (образувани по молби на кредитор), прилагат различен процесуален ред при подготовката за

разглеждане на делата в открито съдебно заседание. Констатирани са три основни групи случаи, а именно:

- една част от съдебните състави постановяват разпореждане по чл. 131 ГПК и прилагат последиците от нормата, указвайки изпращане на препис от молбата и определяне на 1-месечен срок за отговор по нея;

- други съдебни състави постановяват разпореждане по чл. 131 от ГПК и определят на длъжника 14-дневен срок за отговор;

- в трета група случаи докладчиците, след образуване на делото, съответно след отстраняване на констатирани нередовности, постановяват разпореждане/определение, с което назначават съдебно-счетоводна експертиза (съдебно-икономическа експертиза) и насрочват делото в открито съдебно заседание.

Проверката е приключила със сигнал по чл. 54, ал. 1, т. 7 ЗСВ във вр. с чл. 124 от Конституцията на Република България, изпратен на председателя на ВКС.

В хода на проверката на тема „Съдържанието на постановявания диспозитив по дела, образувани по чл. 96, ал.1 във вр. с чл. 82, ал.1 СК и вида на предоставяния препис от съдебния акт на осиновителите, общината и регионалната дирекция” е констатирана разнородна практика.

Някои от съдилищата постановяват диспозитив на решението, в който не се съдържат данни за произхода на детето. В диспозитива на решенията на други съдилища биологичната майка е записана само с трите ѝ имена, но без единен граждански номер, бащата е неизвестен. В повечето от случаите се констатира, че диспозитивът на решението, с което се допуска пълно осиновяване, съдържа данни за биологичните родители на детето – индивидуализирани с три имена и единен граждански номер.

Установена е противоречива практика и по въпроса какъв акт предоставя съда на осиновителите, общината и регионалната дирекция – в първата група случаи се предоставя специално изготвен препис от решението без мотивите (в диспозитива на решението не се съдържат данни за биологичните родители на детето); в следваща група случаи съдилищата издават удостоверение за допуснатото пълно осиновяване; в трета група случаи съдът е оставял молбите за предоставяне на препис от съдебния акт без уважение, тъй като в диспозитива на решението са посочвани биологичните родители на детето; в последната група случаи е предоставян заверен препис от решението с мотивите.

Противоречива практика е констатирана и по отношение на процедурата по изпращане на препис от решението на общината и на съответната регионална дирекция – някои съдилища изпращат заверен препис от влязлото в сила решение с мотивите; други съдилища изпращат заверен препис от диспозитива на влязлото в сила решение; трета група съдилища издават служебни преписи от влязлото в сила решение (с мотивите) на осиновителите, които са задължавани да ги предадат на РДСП.

Тематичната проверка е приключила със сигнал по чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗСВ – предложение за приемане на тълкувателно решение, изпратено до председателя на ВКС.

Проверката, изследваща процесуалните действия на съда в производството по чл. 330 ГПК в случаите, в които някой от съпрузите не се яви по уважителни причини, констатира следното:

По-голямата част от съдиите изследват причините за неявяването на молителя (молителите) в насроченото по делото съдебно заседание, като при уважителни причини, отлагат делото, а при липса на уважителни причини - прекратяват производството по делото, независимо от ангажирането на надлежно упълномощен адвокат.

В друга група случаите, в които молител не се е явявал в съдебно заседание, но се е представлявал от адвокат с изрично пълномощно съдът е приемал упълномощаването за редовно и допустимо, давал е ход на делото и го е обявявал за решаване.

Проверката е приключила със сигнал по чл. 54, ал. 1, т. 7 ЗСВ във вр. с чл. 124 от Конституцията на Република България, изпратен на председателя на ВКС.

3.2. Резултати от тематични проверки в съдилищата по наказателни дела

В резултат на двете тематични проверки е установена практиката на проверяваните съдилища по приложението на закона, предмет на проверките. И при двете проверки е констатирана противоречива практика и проверяващият екип е препоръчал изготвяне на обобщен сигнал до председателя на ВКС с предложение за искане за тълкуване на въпросите, по които има различно разбиране и прилагане на закона от проверяваните съдилища. Препоръки на проверяваните съдилища не са давани.

3.3. Резултати от тематични проверки в прокуратурите

Извършената проверка и последвалия сравнителен анализ на установеното сочи на извод за системни пропуски и нарушения в работата на наблюдаващите прокурори от прокуратури в различните апелативни райони, поради което на административните ръководители на Апелативна прокуратура – София, Апелативна прокуратура – Бургас, Апелативна прокуратура – Варна, Апелативна прокуратура – Пловдив и Апелативна прокуратура – Велико Търново, ИВСС отправил препоръка да осъществяват контрол над низовите прокуратури като следят във всички случаи на постъпило искане за връщане на веществени доказателства наблюдаващите прокурори да се произнасят с постановление, съобразено с чл. 199, ал. 1 НПК, да съобразяват разпоредбата на чл. 243, ал. 2 НПК по отношение на разпореждането с веществени доказателства, особено на чл. 110, ал. 5 НПК.

4. Постъпила в ИВСС информация от органите на съдебната власт по дадени препоръки

4.1. Постъпила информация по тематични проверки в съдилищата по гражданскоправни въпроси

По проверката относно процесуалния ред, по който се развиват производствата по молби по чл. 625 от Търговския закон, образувани по молби на кредитор е постъпило писмо от 28.12.2015 г. от Върховния касационен съд, с което ИВСС е уведомен за постановено Разпореждане № 53/09.12.2015 г. от Дария Проданова – зам.-председател на ВКС, с което е възложено изготвяне на становище по поставения от Инспектората въпрос.

По проверката на тема „Съдържанието на постановявания диспозитив по дела, образувани по чл. 96, ал.1 във вр. с чл. 82, ал.1 от СК и вида на предоставяния препис от съдебния акт на осиновителите, общината и регионалната дирекция” от Върховния касационен съд не е постъпвала обратна информация по предложението на ИВСС председателят на съда да упражни правомощията си по чл. 125 ЗСВ.

По проверката по въпроса за процесуалните действия на съда в производството по чл. 330 от ГПК в случаите, в които някой от съпрузите не се яви по уважителни причини към момента не е постъпвала информация от Върховния касационен съд в отговор на отправения от ИВСС сигнал.

4.2. Постъпила информация по тематични проверки в съдилищата по наказателноправни въпроси

По проверката на тема „Приложение на чл. 343в НК вр. с чл. 58, ал.2 ЗАНН” не отправен сигнал от ИВСС до Върховния касационен съд, тъй като междувременно по същия въпрос е образувано тълкувателно дело №1/2016 г. на Общото събрание на наказателната колегия на Върховния касационен съд. ИВСС е предоставил становище по тълкувателното дело.

По тематичната проверката по приложението на чл. 7, ал.2 УБДХ към момента не е отправен сигнал от ИВСС до Върховния касационен съд.

4.3. Постъпила информация по тематични проверки в прокуратурите

С писма административните ръководители на апелативните прокуратури са уведомили ИВСС за предприетите мерки по изпълнение на дадените препоръки.

5. Анализ на ефективността на дадените препоръки.

Предвид обстоятелството, че не е минал достатъчен период от време от отправяне на препоръките, а по част от тях все още не е постъпила и информация за предприетите в тяхно изпълнение действия, в настоящия отчетен доклад няма възможност да се направи обоснован анализ на ефективността на препоръките, дадени в актовете за резултати от извършените тематични проверки.

III. КОНТРОЛНИ ПРОВЕРКИ

Съгласно годишната програма на ИВСС през 2015 година са извършени общо 27 контролни проверки, от които в съдилищата са извършени десет контролни проверки по граждански дела и четири по наказателни дела, а в прокуратурите са извършени тринадесет контролни проверки. През предходната 2014 г. броят на контролните проверки е 24.

1. Проверени органи

1.Органи на съдебната власт, в които са извършени контролни проверки:

1.1. Контролни проверки по граждански и административни дела

През 2015 г. са извършени контролни проверки по граждански дела в следните съдилища: Окръжен съд – Кърджали; Районен съд – Поморие; Софийски районен съд, Второ гражданско отделение; Административен съд – Бургас; Районен съд – Свиленград; Районен съд – Харманли; Окръжен съд – Разград; Районен съд – Велики Преслав; Районен съд – Провадия и Апелативен съд – Бургас.

1.2. Контролни проверки по наказателни дела

През 2015 г. са извършени контролни проверки по наказателни дела в следните съдилища: АС – Бургас, ОС – Хасково, РС – Свиленград и РС – Луковит.

1.3. Контролни проверки в прокуратурите

През отчетната 2015 г. са извършени контролни проверки в РП – Несебър; РП – Хасково; Районна прокуратура – Бургас; Окръжна прокуратура – Бургас; Районна прокуратура – Елхово; Районна прокуратура – Тополовград; Районна прокуратура – Ямбол; Окръжна прокуратура – Ямбол; Районна прокуратура – Луковит; Районна прокуратура – Тетевен; Районна прокуратура – Троян; Окръжна прокуратура – Стара Загора и Районна прокуратура – Кюстендил.

2. Резултати от проверките и дадени препоръки

2.1. Резултати от проверките в съдилищата по граждански дела

Предметът на контролната проверка в Окръжен съд-Кърджали е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2010 г. до 31.12.2011 г. и от 01.01.2012 г. до 31.06.2012 г., изготвен на основание Заповед № ГПП-01-68/19.09.2012 г. на главния инспектор на ИВСС. При извършената контролна проверка в Окръжен съд – Кърджали е констатирано, че по-голямата част от препоръките, дадени в резултат на извършената комплексна планова проверка са изпълнени, с изключение на две от тях – редовно да се

свикват общи събрания на съдиите от съдебния орган и да се съобрази практиката на съда с ТР № 6/14.03.2014 г. по т.д. № 6/2013г. на ОСГТК на ВКС при определяне на началния момент за предявяване на обезпечения бъдещи иск.

С акта за резултати от извършена контролна планова проверка са дадени нови препоръки, отнасящи се до своевременното постановяване на съдебните актове по размяната на книжа по гражданските и търговски дела и спазване на разпоредбата на чл. 235, ал. 5 от ГПК.

Предметът на контролната проверка в Районен съд-Поморие е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2011 г. до 31.12.2012 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-44/08.05.2013 г. на главния инспектор на ИВСС. При извършената контролна проверка на Районен съд – Поморие е отчетено значително подобрене в работата на съда по разглеждане и решаване на делата. В същото време са направени изводи за продължаващ проблем със срочното разглеждане на делата и спазването на разпоредбата на чл. 235, ал. 5 ГПК. Това е наложило да бъдат дадени нови препоръки на административното ръководство на съда за преодоляване на проблемите при разглеждане и приключване на делата.

Контролната проверка на Софийски районен съд, Второ гражданско отделение е имала за предмет да установи изпълнението на част от препоръките, дадени с Акт за резултати от извършена тематична проверка на II-ро Г. О. на СРС, извършена на основание Заповед № Ж-02-15/01.10.2013 г. на главния инспектор, както и по Акт за извършена комплексна планова проверка на II-ро Г. О. на СРС, извършена в изпълнение на Заповед № ПП-01-89/26.09.2014 г. на главния инспектор и допълнителна Заповед № ПП-01-2/30.01.2015 г. с обхват на проверявания период от 01.01.2012 г. до 31.12.2013 г.

При проверката е констатирано, че административният ръководител на съда е предприел действия в изпълнение на препоръките, дадени в рамките на тематичната проверка. В тази връзка председателят на съда е възложил на съдебните секретари писмено да му докладват всяко закъснение на съдията с повече от 15 минути за началото на съдебното заседание. В хода на контролната проверка е констатирано, че са предприети конкретни действия от страна на административния ръководител в изпълнение на дадените при комплексната планова проверка препоръки, а именно: проведени са събрания на съдиите от проверяваното отделение, като е дадена възможност на съдиите да уеднаквят противоречивата практика, свързана с наименоуването на съдебните актове, постановявани в закрито съдебно заседание; на съдиите е указано своевременно да администрират делата и постъпващите по тях книжа с оглед своевременното постановяване на съдебните актове по чл. 131 и чл. 140 от ГПК, както и с оглед своевременното приключване на производствата, образувани преди 01.01.2012 г. и неприключени към 31.12.2013 г.; на проведено общо събрание е взето решение за спазване на тримесечен разумен срок при постановяване на съдебните решения в съответствие с чл. 235, ал. 5

ГПК. Проведеното общо събрание не е постигнало съгласие по обсъждания въпрос за уеднаквяване на практиката при постановяване на неприсъствени решения и решения при признаване на иска.

Предметът на контролната проверка в Административен съд - Бургас е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период 2009 г. и 2010 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-15/13.04.2011 г. на главния инспектор.

При контролната проверка на Административен съд - Бургас проверяващият екип е констатирал значително подобрение в работата на съда. Отчетено е, че оптимизирането на дейността е резултат от действията на председателя на съда, предприети след констатираните при плановата проверка пропуски. Конкретно е отчетен стремежът за по-задълбочена преценка на делата преди приключването на съдебното дирене, значителното редуциране на броя на просрочените съдебни актове, въпреки високата действителна натовареност на съдиите.

Срещу констатациите, съдържащи се в акта за контролна проверка, е постъпило едно възражение, прието за частично основателно с решение на главния инспектор на ИВСС.

Предметът на контролната проверка в Районен съд-Свиленград е да установи изпълнението на препоръките, дадени в Акта за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2010 г. до 30.04.2012 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-35/27.04.2012 г. на главния инспектор на ИВСС. Контролната проверка в Районен съд – Свиленград е установила, че препоръките, дадени в хода на извършената преди това комплексна планова проверка, са изпълнени. В резултат на контролната проверка е дадена препоръка административният ръководител да контролира воденето на деловодните книги, както и на Регистъра на съдебните решения по чл. 235, ал.5 ГПК, съобразно изискването на чл. 50 б ПАС.

Предметът на контролната проверка в Районен съд-Харманли е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2010 г. до 30.04.2012 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-36/27.04.2012 г. на главния инспектор на ИВСС. Контролната планова проверка в Районен съд – Харманли е констатирила, че голяма част от дадените препоръки са изпълнени, което е довело до подобряване в работата на съда. С оглед направените констатации са дадени следните нови препоръки: съдиите да извършват задълбочено предварително проучване на делата преди насрочването им в открито съдебно заседание и преди обявяване на устните състезания за приключени, с цел недопускане неоснователно забавяне на съдебното производство; съдиите да съобразяват с предвидените основания за отвод - чл. 22 ГПК (и конкретно по чл. 22, ал. 1, т. 6 ГПК), с оглед вмененото им от законодателя задължение за безпристрастност, предвидено в чл. 4 ЗСВ.

Предметът на контролната проверка в Районен съд-Провадия е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2012 г. до 31.12.2013 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-83/02.06.2014 г. на главния инспектор. Проверката по изпълнение на дадените с Акт за резултати от извършена комплексна планова проверка на Районен съд – Провадия е установила, че като цяло препоръките са изпълнени. С Акт за резултати от извършена контролна планова проверка са дадени следните нови препоръки: председателят да предприеме мерки по оптимизиране на организацията на административната дейност, като разпoredи на служба „Съдебно деловодство” стриктно да спазва разпоредбите на чл. 84, ал. 5 ПАС; да организира обучителен семинар с кметовете на общини от съдебния район за своевременното и законосъобразно връчване на призовките и съдебните книжа; на общо събрание на съдиите да се набележат мерки за недопускане на забава по движението на гражданските дела, включително и от командированите съдии, и за спазване на разпоредбата на чл. 316 ГПК.

Срещу фактическите констатации на акта е постъпило възражение, прието за основателно с решение на главния инспектор, в резултат на което е внесено изменение в тази част на акта и не се отразява на дадените препоръки.

Предметът на контролната проверка в Районен съд-Велики Преслав е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2012 г. до 31.12.2013 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-42/27.03.2014 г. на главния инспектор на ИВСС. Контролната проверка на Районен съд – Велики Преслав е установила, че като цяло препоръките са изпълнени, в това число за съдиите, за които в хода на комплексната проверка са установени пропуски по отношение на спазване на сроковете за изготвяне на съдебните актове, като е отчетено оптимизиране на дейността им. С Акта за контролна проверка са дадени следните нови препоръки: административният ръководител на съда да предоставя всяко шестмесечие справки на ИВСС за сročността при изготвяне на съдебните актове; за несвоевременно извършените процесуални действия; да извърши промени в правилата за случайно разпределение на делата, съгласно които в съответствие с разпоредбата на чл. 35, ал. 4 ПАС разпределението да се извършва само от административния ръководител или от определени от него съдии; да бъде свикано общо събрание, на което да се обсъди и вземе решение за точното определяне на началния момент на срока за предявяване на бъдещия иск в производствата по чл. 390 ГПК и спазване на разпоредбата на чл. 315, ал. 2 ГПК, съгласно която съдът посочва деня, в който ще обяви решението си по делата по глава XXV „Бързо производство” ГПК.

В постъпил отговор от Районен съд – Велики Преслав, с който главният инспектор е уведомен за предприетите действия в изпълнение на дадените препоръки, административният ръководител е изразил принципно

несъгласие с препоръката да се спазва разпоредбата на чл. 35, ал. 4 ПАС в частта ѝ, която предвижда, че само председателят на съда или определен от него съдия извършват електронното разпределение на делата на случаен принцип.

Предметът на контролната проверка в Апелативен съд-Бургас е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2011 г. до 30.04.2013 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-40/07.05.2013 г. на главния инспектор. Контролната проверка на дейността на Апелативен съд – Бургас е констатирила изпълнение на дадените при плановата комплексна проверка препоръки. С Акта за резултати от контролна проверка е дадена следната нова препоръка: административният ръководител да осъществява системен контрол върху работата на окръжните съдилища от апелативния район за стриктно спазване на задълженията им, регламентирани в чл. 262 ГПК.

Предметът на контролната проверка в Окръжен съд-Разград е да установи изпълнението на препоръките по Акт за резултати от комплексна планова проверка с обхват на проверявания период от 01.01.2012 г. до 23.05.2014 г., изготвен на основание Заповед № ПП-01-63/13.05.2014 г. на главния инспектор на ИВСС. Контролната планова проверка в Окръжен съд – Разград е констатирила значително подобрене в работата на съда, резултат от изпълнението на дадените от ИВСС препоръки. С оглед направените констатации в хода на проверката, са дадени нови препоръки: председателят на съда да приложи дисциплиниращата мярка по чл. 327 ЗСВ по отношение на конкретен съдия; съдиите да се съобразяват с предвидените основания за отвод в чл. 22 ГПК, като в тази връзка отново бъде обсъдено писмото на председателя на ВКС с изх. № 236 от 11.06.2015 г.

Срещу една от препоръките и срещу част от фактическите констатации в Акта за резултати от контролна проверка е постъпило възражение от съдия в окръжния съд, отхвърлено като неоснователно с решение на главния инспектор на ИВСС.

2.2. Резултати от проверките в съдилищата по наказателни дела

Проверяващият екип е констатирал, че ОС – Хасково е изпълнил препоръките, дадени с Акт за резултати по Заповед № ПП-01-46/02.05.2012 г. на главния инспектор и поради това не е дал препоръки, а съдиите от РС – Свиленград са изпълнили препоръките, дадени с Акт за резултати от извършена комплексна планова проверка частично. Поради това са дадени препоръки броят на съдебните актове, изготвени след едномесечния срок, да бъде намален до минимум.

Проверяващият екип е констатирал, че съдиите от АС – Бургас са постигнали напредък по отношение спазването на сроковете за насрочване на делата и изготвяне на съдебните актове, но проблемът все още не е преодолян изцяло. Дадена е препоръка председателят на АС- Бургас да

набележи и осъществи необходимите организационни и др. мерки за преодоляване на негативните практики.

Проверяващият екип е констатирал, че препоръките, дадени на РС – Луковит с Акт за резултати от извършена планова проверка по Заповед № ПП-01-10/30.10.2013г. на главния инспектор са частично изпълнени. Дадени са препоръки за въвеждане на описната книга по образца, утвърден с ПАС, за попълване на Вътрешните правила за разпределение на делата на случаен принцип в РС- гр. Луковит с норми, които да гарантират равномерно натоварване между съдиите, за предприемане на организационни мерки за срочно решаване на делата и спазване разпоредбите на чл. 308 и чл. 340 НПК, като изпраща в ИВСС месечни справки за решените дела, в които да се посочи датата на обявяване на присъдата или делото за решаване и датата на обявяване на съдебното решение или на мотивите към постановената присъда. Дадена е препоръка на председателя на ОС – Ловеч да прецени необходимостта за командироване на съдии в РС – Луковит с оглед преодоляване проблема със срочното решаване на делата.

2.3. Резултати от проверките в прокуратурите

За преодоляване на констатираните системни негативни тенденции и лоши практики, ИВСС е дал следните препоръки към административните ръководители:

- да осъществяват стриктен контрол при изпълнение на задълженията на служителите от администрацията;
- при произнасяне по постановления за прекратяване на наказателното производство на низовите прокуратури по реда на инстанционния контрол, наблюдаващите прокурори да отразяват възможността за обжалване на актовете пред горните прокуратури;
- да упражняват контрол върху срочността при произнасянията на прокурорите;
- след отмяна на постановление за прекратяване на наказателното производство, наблюдаващите прокурори да дават подробни указания на разследващите органи за провеждането на допълнително разследване, които да обективират в постановления, съобразени с чл. 199, ал. 1 НПК;
- наблюдаващите прокурори да осъществяват ефективен контрол над работата по спрените дела.

3. Анализ на ефективността на дадените препоръки

Следва да бъде отбелязано, че контролните проверки са инструментът, който позволява да се установи дали препоръките, отправени към административните ръководители са относими и действително способстват за подобряване на правораздавателната дейност и тази по организация на административната дейност в органите на съдебната власт.

Обстоятелството, че по почти всички дадени препоръки и предложения не са постъпили възражения от съответните ръководители, а са постъпили писма за изпълнението им, обосновава извода, че дадените от

ИВСС препоръки са възприети като адекватни от административното ръководство на съответната съд или прокуратура, което е предприело действия по изпълнението им.

От всички съдилища, по отношение на чиято дейност са извършени контролни проверки, са постъпили отговори от административните ръководители, с които са уведомили главния инспектор на ИВСС за конкретните действия, които са предприели в изпълнение на препоръките. Фактите сочат, че препоръките, с незначителни изключения, се възприемат като подходящи от административните ръководители и от отделните съдии и се прилагат в дейността на проверяваните органи. В най-честия случай постъпилите възражения, направени от отделни съдии от Административен съд - Бургас, Окръжен съд - Разград и Районен съд-Провадия, засягат съдържащите се в актовете фактически констатации, отнасящи се до отделни производства, а не общи констатации, изводи и препоръки. Това обстоятелство води до извод, че проверките се извършват обективно, а дадените препоръки се възприемат от проверяваните органи за разумни и действително насочени към подобряване на качеството на тяхната дейност. Въпреки отчетеното в хода на контролните проверки подобрене в дейността на съдилищата по граждански дела, проверяващите екипи са давали и нови препоръки, които са имали за цел да преодоляват новоконстатирани несъвършенства в дейността на органите на съдебната власт.

По повод контролните проверки, извършени в прокуратурите, следва да бъде подчертано, че през отчетната 2015 г. в Районна прокуратура – Тетевен и в Окръжна прокуратура – Стара Загора, ИВСС е констатирал подобряване на организацията на деловодната и прокурорската дейност в органите, което съотнесено към установеното реално изпълнение на всички препоръки, дадени в Актовете от предходни планови проверки, не е породило необходимост да бъдат отправяни нови препоръки към административните ръководители и прокурорите.

IV. ИНЦИДЕНТНИ ПРОВЕРКИ

A. ИНЦИДЕНТНИ ПРОВЕРКИ ПО СИГНАЛИ:

1.Брой

През отчетния период на 2015 г. в органите на съдебната власт ИВСС е извършил една инцидентна проверка по сигнал срещу действията на съдилищата и две инцидентни проверки на органи от системата на прокуратурата.

2. Орган на съдебната власт, в който е извършена проверката

2.1. Инцидентни проверки по сигнали по граждански дела

През годината е извършена проверка на Административен съд – Бургас по постъпил в ИВСС сигнал от директора на Агенция „Митници”, касаещ образуване над 100 административни производства с идентичен

предмет и със страни: „Лукойл Нефтохим Бургас” АД и администрацията на Агенция „Митници”.

2.2. Инцидентни проверки по сигнали в прокуратурата

Проверките са извършени по сигнали с вх. № Ж-01-948/2015 г. и с вх. № Ж-15-611/2015 г., съответно в Окръжна прокуратура – Плевен и в Окръжна прокуратура – Бургас.

3. Резултат от проверките и дадени препоръки

3.1. Резултат от проверките по граждански дела

Въз основа направените констатации и изводи, ИВСС е дал препоръка на административния ръководител на Административен съд – Бургас да упражни правомощията си като свика общо събрание, на което съдиите да бъдат запознати с установеното в акта и да бъде обсъдена и анализирана практиката в съда, свързана с назначаване на експертизи и определяне на депозити за вещи лица, включително и размерът им, при сходни съдебни спорове.

3.2. Резултат от проверките в прокуратурата

В резултат от извършената проверка по сигнал са дадени препоръки както към административния ръководител на Окръжна прокуратура-Плевен да упражни правомощията си по чл. 327 ЗСВ (с обръщане на внимание) и да приведе организацията за съхраняване на веществените доказателства в прокуратурата в пълно съответствие с раздел VIII ПАПРБ, така и към административния ръководител на Апелативна прокуратура - Велико Търново да упражни служебен контрол върху ДП № 11/2012г. по описа на Окръжна прокуратура - Плевен и да създаде организация за упражняване на периодичен контрол, относно правилното описване, съхранение, предаване и унищожаване на ВД в Окръжна прокуратура-Плевен.

В резултат от извършената проверка по сигнал към административния ръководител на Окръжна прокуратура – Бургас е отправена препоръка да осъществи контрол над наблюдаващия прокурор за ефективно ръководство и надзор върху разследването съобразно чл. 196 от НПК, като следи за неговото срочно приключване след задълбочено и пълно изясняване на фактическата обстановка по делото. Отправена е препоръка и към административният ръководител на Апелативна прокуратура - Бургас да създаде организация за извършване на служебна проверка на посочената в сигнала прокурорска преписка по описа на ОП Бургас.

4. Постъпила в ИВСС информация от органите на съдебната власт по дадени препоръки

Административните ръководители в срок са уведомили ИВСС за изпълнение на дадените препоръки, а с писмо от 24.03.2016 г. и Министерство на правосъдието е уведомило ИВСС за извършена проверка относно действия на посочения в сигнала частен съдебен изпълнител.

5. Анализ на ефективността на дадените препоръки

Обстоятелството, че по почти всички дадени препоръки и предложения не са постъпили възражения от съответните ръководители, а са постъпили писма за изпълнението им, обосновава извода че дадените от ИВСС препоръки са възприети като адекватни от административното ръководство на съответното ведомство, което е предприело действия по изпълнението им.

Б. ИНЦИДЕНТНИ ПРОВЕРКИ ИЗВЪН ГОДИШНАТА ПРОГРАМА НА ИНСПЕКТОРАТА, ВЪЗЛОЖЕНИ ОТ ВСС НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ. 30, АЛ. 1, Т. 18 ОТ ЗСВ

В изпълнение на решение на ВСС по Протокол № 17/02.04.2015 г., от ИВСС е извършена проверка в Административен съд – Варна, свързана със случайното разпределение на делата за периода 31.03.2011 г. - 31.03.2015 г. В резултат на проверката на проверявания орган са дадени следните препоръки: председателят на съда да създаде условия за спазване на чл. 34, ал. 4 ПАС, съгласно който книжата, по които се образуват дела, да се предават най-късно на следващия ден от постъпването им на административния ръководител на съда или на определени от него съдии, които образуват делото, ако са налице процесуалните изисквания, като определят вида му и съдията докладчик на принципа на случайния избор; председателят на съда да положи усилия за подобряване на микроклимата в съда, който влошава работата на магистратите по движението и приключване на делата, като предприеме всички необходими мерки, включително при необходимост и кадрови промени, съобразно правомощията си по ЗСВ; съдиите, в това число заместник-председателите да положат усилия за подобряване на работната среда в съда; съдиите да съобразяват исканията си свързани с управлението на съда, с правомощията на председателя по чл. 93 ЗСВ и тези на общото събрание по чл. 92, ал. 2 ЗСВ, като спазват и ограничението по чл. 92, ал. 3 ЗСВ, според което общото събрание не може да разглежда и да приема решения по въпроси, свързани с организацията на дейността на съда, които са от компетентността на административния ръководител; общото събрание на съдиите да анализира и обобщи практиката на административния съд при разделяне на производствата (включително и исканията по чл. 60 и чл. 166 АПК) - един от източниците на напрежение, установен при работната среща с проверяващия екип.

В Инспектората е постъпило възражение от четирима от съдиите в Административен съд – Варна, в което са изложени съображения срещу фактически констатации в акта и липса на представителност на извадката от проверените дела. Възраженията са разгледани от главния инспектор, преценени са като неоснователни и са оставени без уважение.

В ИВСС са постъпили писма от административния ръководител на съда, с които главният инспектор на ИВСС е уведомен за изпълнението на дадените препоръки.

V. ПРЕПИСКИ, ОБРАЗУВАНИ ПО СИГНАЛИ, ЖАЛБИ И МОЛБИ

За периода 01.01.2015 г. – 31.12.2015 г. в Инспектората към Висшия съдебен съвет са постъпили общо 2205 сигнала, съдържащи оплаквания за допуснати нарушения от съдебните органи. За предходния отчетен период броят на оплакванията е 1 155.

От постъпилите през 2015 г. сигнали, жалби и молби, 1385 са нови жалби (1338 от граждани и 47 от институции). Постъпили са 820 допълнения по сигнали от предходни години и 127 възражения по приключили преписки.

За посочения период е приключено разглеждането на оплакванията по 1649 преписки, като по 1206 производството е приключило със становище във фазата на предварителното проучване, по 4 сигнала е извършена проверка по реда на чл. 56 – чл. 58 ЗСВ и са изготвени актове, а 138 сигнала са изпратени по компетентност до други институции. 88 преписки са оставени без движение. Инспекторатът към ВСС е отговорил на 213 допълнения по преписки от предишни години.

По актове и становища на Инспектората са отправени 115 препоръки до административни ръководители.

Дадените със становищата препоръки могат да бъдат обособени в три основни групи с оглед на конкретните цели, които преследват:

1. препоръки за предприемане на дисциплиниращи мерки и налагане на дисциплинарни наказания по отношение на съдии, прокурори или следователи. Такива са отправени до административните ръководители на Софийски районен съд, Софийска районна прокуратура, Окръжен съд – Бургас, Окръжна прокуратура – Силистра, и районните съдилища в гр. Сливен и гр. Тервел;

2. препоръки за преодоляване на констатирани нарушения на процесуалните срокове по конкретни дела и ускоряване на процеса по тях. Препоръки от тази група са отправяни многократно до административните ръководители на Софийски градски съд и Софийски районен съд, а в отделни случаи и до тези на Окръжен съд – Плевен, Окръжен съд – Сливен, Окръжен съд – Смолян, Окръжен съд – Стара Загора, Окръжна прокуратура – Бургас, Окръжна прокуратура – Русе, районните съдилища в гр. Несебър, гр. Тервел, гр. Панагюрище и др.;

3. препоръки за подобряване на определени елементи по организацията на административната дейност в органите на съдебната власт. Отправените до органите на съдената власт препоръки от тази група са най – много на брой като абсолютна стойност, но тяхното изпълнение в най – малка степен се отразява върху същинската правораздавателна дейност. Органи, на които са отправяни препоръки от тази група са Софийски градски съд,

Софийски районен съд, Окръжен съд – Хасково, Софийска градска прокуратура, Софийска районна прокуратура и др.

От анализа на препоръките, отправени до органите на съдебната власт в производствата по сигнали до Инспектората към ВСС, се открояват две основни тенденции:

Най – много препоръки и от трите вида са отправени до административните ръководители на Софийски градски съд и Софийски районен съд. Това е проявление на тенденцията в по-големите органи на съдебната власт, при които натовареността на съдии, прокурори и следователи е по-висока, да се пораждат по-голям брой проблеми както при правораздаването по делата, така и в организацията на административната дейност. Както се посочи, тази тенденция най-отчетливо може да се открие при Софийски градски съд и Софийски районен съд.

Получената от адресатите на препоръките обратна информация по изпълнение на препоръките сочи, че те в големия брой от случаи биват възприемани и прилагани в дейността на органите на съдебната власт. Като негативен пример в този смисъл може да бъде посочен Софийски районен съд и Софийски градски съд. С много малки изключения, административните ръководители на Софийски районен съд и Софийски градски съд не вземат отношение или въобще не е уведомяват Инспектората към ВСС за изпълнението на направените препоръки, не предприемат дисциплиниращи мерки и не налагат дисциплинарни наказания по отношение на съдии или съдебни служители, за които ИВСС при проучванията по сигнали и при същинските проверки констатира нарушения.

VI. СИГНАЛИ ПО ЧЛ. 54, АЛ. 1, Т. 5 И Т. 7 ЗСВ

В резултат на извършената през 2015 г. комплексна проверка по наказателни дела в РС - Костинброд, образувани по реда на чл. 381, ал. 1 НПК, които са приключили с одобрени протоколни определения споразумения, които не са били предмет на инстанционен контрол като е установено, че по тях прокурорът не е изпълнил задължението си за преценка за наличието на предпоставките за приложение на чл. 78 „а” НК. Констатирано е и че съдията- докладчик не е изпълнил задължението си преди да се произнесе с определение, съгласно чл. 382, ал. 7 от НПК да провери дали предложеното споразумение не противоречи на закона и морала, в т.ч. да провери дали не са налице основания за освобождаване от наказателна отговорност, с което е поставил осъдения в по-неблагоприятно положение. Наличието на основанията за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание е изисквало да бъдат упражнени правомощията на съда по чл. 382, ал. 8 НПК – споразумението да не бъде одобрено, а делото да бъде върнато на прокурора.

ИВСС е приел, че горепосочените определения са постановени в нарушение на закона и при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила – касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2

НПК, които са основание за възобновяване на делото по смисъла на чл. 422, ал. 1 т. 5 НПК.

Предвид установеното ИВСС е изпратил 5 сигнала до главния прокурор на РБ по реда на чл. 420, ал. 1 от НПК, тъй като е приел, че са налице основания за възобновяване на изброените по-горе дела по смисъла на чл. 422, ал. 1 т. 5 от НПК, а ИВСС не е сред кръга от лица, които могат да отправят искане за възобновяване на наказателното дело и отмяна на присъдата.

Предприети действия от Главния прокурор на Република България:

В ИВСС е постъпила информация, че на основание чл. 422, ал. 1, т. 5, във вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК главния прокурор на Република България е внесъл 5 искания за възобновяване на наказателните производства по гореизброените наказателни дела.

При извършена планова проверка по наказателни дела през м. юни 2015 г. в РС - Ихтиман са поискани приключени дела за анализ, сред които е НОХД № 461/2014 г., образувано по реда на чл. 381, ал. 1 НПК, по което с протоколно определение от 10.09.2014 г. е одобрено Споразумение между РП-Ихтиман, обвиняемият и защитникът му, съгласно което обвиняемият бил признат за виновен за престъпление по чл. 296, ал. 1 във вр. с чл. 26, ал. 1 НК, като му било наложено наказание „Пробация“.

С оглед на обстоятелството, че от данните по делото е видно, че са били налице предпоставките по чл. 78 „а“ НК, поради което прокурорът е следвало да внесе делото с предложение за освобождаване на обвиняемия от наказателна отговорност с налагане на административно наказание. Констатирано е и че съдията-докладчик не е изпълнил задължението си преди да се произнесе с определение, съгласно чл. 382, ал. 7 НПК да провери дали предложеното споразумение не противоречи на закона и морала, в т.ч. да провери дали не са налице основания за освобождаване от наказателна отговорност, с което е поставил осъдения в по-неблагоприятно положение.

ИВСС е приел, че горепосоченото определение е постановено в нарушение на закона и при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила – касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК, които са основание за възобновяване на делото по смисъла на чл. 422, ал. 1 т. 5 НПК.

Предвид установеното ИВСС е изпратил сигнал до главния прокурор на РБ по реда на чл. 420, ал. 1 НПК.

Предприети действия от главния прокурор на Република България:

В ИВСС е постъпила информация, че на основание чл. 422, ал. 1, т. 5, във вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК Главния прокурор на Република България е внесъл искане за възобновяване на наказателното производство по горепосоченото наказателно дело.

VII. УЕДНАКВЯВАНЕ НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА

1. През отчетната 2015 г. ИВСС е отправил следните сигнали за уеднаквяване на съдебната практика:

1.1. Сигнал до Главния прокурор на Република България за преценка необходимостта от осъществяване на правомощията му, регламентирани в чл. 138, т. 4 от ЗСВ, във връзка с резултатите от тематичната проверка по повод констатирана от ИВСС при плановите проверки и проверките по сигнали в прокуратурите разнородна практика по приложението на глава XXII НПК и чл. 243, ал. 2 НПК.

1.2. Сигнал до председателя на ВКС, за отправяне на искане за приемане на тълкувателно решение от ВКС, което да отговори на следните въпроси: 1. какво трябва да бъде съдържането на диспозитива на решението, постановявано по дела, образувани по чл. 96, ал. 1 СК – трябва ли да съдържа данни за биологичните родители на осиновения; 2. какъв трябва да бъде видът на предоставяния препис от съдебния акт на осиновителите – препис от решението с мотивите или препис от диспозитива на решението; или документ, удостоверяващ извършеното осиновяване (съдебно удостоверение). Сигналът е във връзка с констатациите от извършена тематична проверка на ИВСС, при която се установи съществуването на противоречива практика в окръжните съдилища, касаеща производствата по допускане на пълно осиновяване – чл. 96, ал. 1 във вр. с чл. 82, ал. 1 от Семейния кодекс (СК).

1.3. Сигнал до председателя на ВАС, за отправяне на искане за приемане на тълкувателно решение от ОС на съдиите от ВАС, за уеднаквяване на практиката на административните съдилища по следните въпроси: следва ли да се събира държавна такса по частни жалби от административните съдилища и ако е да какъв размер следва да бъде държавната такса по подаваните частни жалби ? ИВСС счита, че е налице противоречива практика в отделните състави на АССГ, като няма еднозначен отговор и в отделните състави на ВАС относно дължимостта на държавна такса по постъпили частни жалби, против актове на административните съдилища, поради обстоятелството, че в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси и за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурите, следствените служби и Министерството на правосъдието не се предвижда изобщо събиране на такса за частна жалба, поради което постановяваните разпореждания за събиране на държавна такса се явяват незаконосъобразни.

1.4. Сигнал до председателя на ВКС относно противоречива практика в окръжните съдилища по въпроса дали възраженията срещу списъците по чл. 686, ал.1 от Търговския закон /ТЗ/ в производствата по чл. 692, ал.2 - 4 от ТЗ следва да се образуват в отделни частни търговски дела или са част от производството по несъстоятелност.

1.5. Сигнал до председателя на ВКС относно противоречива съдебна практика констатирана при извършена от ИВСС тематична проверка във връзка с процесуалния ред, по който се развиват производствата по молби чл. 625 от Търговския закон /образувани по молби на кредитор/ преди насрочването им за разглеждане в открито съдебно заседание – с размяна, съответно без размяна на книжа между страните.

1.6. Сигнал до председателя на Административен съд Благоевград с оглед уеднаквяване на практиката на Административен съд Благоевград, във връзка с констатирана от ИВСС противоречива практика на съда по делата за нарушение на чл. 63, ал. 2 от Кодекса на труда, да свика Общо събрание на съдиите от Административен съд Благоевград.

2. През отчетния период ИВСС продължи практиката си при образуване на тълкувателни дела във ВКС и ВАС, да участва с мотивирани становища при разглеждането им.

2.1. Становище по тълкувателно дело № 1/2015 г. на ОСНК на ВКС по повод искането на главния прокурор на Република България за издаване на тълкувателно решение, с което да се отговори на въпроса: Всички дела ли за престъпления от общ характер, извършени от съдии, прокурори и следователи са подсъдни, съгласно чл. 35, ал. 3 НПК на Софийски градски съд като първа инстанция или само тези, по които престъплението от общ характер са извършени във връзка с функционалния имунитет на магистратите по чл. 132 от Конституцията на Република България.

Според ИВСС искането е допустимо, но законосъобразното приложение на чл. 35, ал. 3 НПК изисква приемането на становище, което е различно от двете становища, предложени в искането на главния прокурор. ИВСС е направил обосновано предложение на ОСНК на ВКС да вземе решение, че всички дела за престъпления от общ характер, извършени от съдии, прокурори и следователи, независимо дали са свързани с изпълнението на службата им или- не, се разглеждат по общия ред, по общите правила на териториалната, предметната и функционалната подсъдност на съдилищата.

2.2. Становище по тълкувателно дело № 2/2015 г. на ОСНК на ВКС по повод искането на председателя на ВКС за издаване на тълкувателно решение по приложението на чл. 58а НК.

Според ИВСС искането е допустимо. По същество по отношение на първи от поставените въпроси е обосновано разбирането, че когато след провеждане на съкратено съдебно следствие по реда на чл. 372, т. 2 НПК съдът реши да определи наказанието „доживотен затвор“, пределите на заменящото го наказание „лишаване от свобода“ се определят по чл. 58а, ал. 2 и ал. 3 НК.

По отношение на втория поставен въпрос е аргументирано становището, че когато след провеждане на съкратено съдебно следствие по реда на чл.

372, т.2 от НПК съдът реши да определи измежду алтернативно предвидени наказания „доживотен затвор” и „лишаване от свобода”, наказанието „лишаване от свобода трябва да индивидуализира по чл. 58а, ал. 2 и ал. 3 от НК.

Според ИВСС третият въпрос е поставен неправилно. Мотивира се мнението, че въпросът би следвало да бъде :Възможно ли е приложението на чл. 58а НК по отношение на умишлено причинена смърт, тежка телесна повреда и когато деецът е бил в пияно състояние, за деяния, извършени по време на забраната на чл. 369а НПК /от 10.04.2009г. до 27.05. 2010г./, но делата за тях са разгледани и решени след отпадане на същата забрана? В този случай, според ИВСС, отпадналата забрана по чл. 369а от НПК прави възможно разглеждането и на тези престъпления, които са били под забрана по всички предстоящи и неприключили наказателни производства. Основание за този извод дава разбирането, че чл. 369а НПК е процесуална норма, а съгласно чл. 3 от НПК разпоредбите на НПК се прилагат от влизането им в сила и за процесуалните действия, които предстоят по незавършени наказателни производства.

2.3. Становище по тълкувателно дело № 3/2015 г. на ОСНК на ВКС по повод искането на председателя на ВКС за издаване на тълкувателно решение по приложението на чл. 24, ал.1, т. 6 НПК и свързаната с това проблематика в правоприлагането, относно възможна конкуренция между наказателна и административнонаказателна отговорност спрямо едно и също лице, за едно и също деяния.

В становището на ИВСС е застъпено мнението, че направеното искане е основателно, навременно и полезно. При отговора на първия въпрос е мотивирано мнението, че съобразяването с Протокол № 7 от ЕКЗПЧОС и тълкуването по чл. 4, т. 1 на същия протокол от ЕСПЧ, което изисква фактите по административното нарушение да са и факти по наказателното производство, административното производство да е окончателно, без да е прилаган чл. 70, б. „г” ЗАНН налага ТР № 85 от 1.11.1966г. на ОСНК на ВС следва да бъде обявено за изгубило сила.

Наказателното производство, образувано срещу лице, по отношение на което е било проведено административно-наказателно производство за същото деяние, следва да бъде прекратено на осн. чл. 24, ал.1, т.6 от НПК, но е нужна законодателна промяна в този смисъл, защото основанията за прекратяване следва да са общоизвестни и разбираеми за всички.

С оглед посочените по- горе становища, ИВСС намира, че не би следвало да има двойно наказание на едно и също лице в административно-наказателно производство и в наказателно производство, когато административно- наказателното производство се е развило първо във времето. Ако все пак това стане- преди провеждането на наказателно производство, наказателното постановление или съдебното решение, което го потвърждава следва да бъде отменено по чл. 70, б. „г” от ЗАНН и ако има

наложено наказание „Задържане в МВР“, то да бъде съобразено на плоскостта на чл.59, ал.1 от НК с последващия съдебен акт.

По втория от поставените въпроси ИВСС е аргументирал становището, че ТР№46/70г. на ОСНК на ВС следва да бъде обявено за загубило сила. Забраната за повторно осъждане, макар и за административно нарушение е налице винаги, когато деецът веднъж е оправдан по същите факти. В този случай не се изисква съдебният акт да е окончателен. Достатъчно е за първата хипотеза на чл.4, т.1 от Протокол №7 към ЕКЗПЧОС, деецът да е бил оправдан със съдебен акт.

Недопустимо е районният съд, разглеждащ обвинение за престъпление по НК, да оправдае подсъдимия и да му наложи административно наказание, ако приеме, че не са налице основания за постановяване на осъдителна присъда, но констатира, че има достатъчно доказателства за административно нарушение.

По третия въпрос ИВСС е мотивирал разбирането, че тълкуването, дадено с ТР № 51 от 1978 г. на ОСНК на ВС не следва да се променя. В първия си диспозитив то противостои на ТР № 85/66 г., а вторият му диспозитив е непосредствено свързан със защитения обект, който може да бъде обект на защита и на административни и на наказателни разпоредби. В този случай, деецът следва да носи самостоятелно наказателна и административна отговорност, доколкото не е налице изискването на чл. 4, т. 1 от Протокол № 7 от ЕКЗПЧОС- идентичност на фактите по наказателното обвинение и по административното нарушение.

2.4. Становище по тълкувателно дело № 4/2015 г. на ОСНК на ВКС по повод искането на главния прокурор за издаване на тълкувателно решение по въпроса – в резултат на престъпленията по чл. 255 НК, чл. 255а НК и чл. 256 НК, респ. чл. 255 – 257 /ДВ, бр. 62/1997 г./ - причиняват ли се имуществени вреди на държавата, когато са укрити данъци, предназначени да постъпят в централния бюджет и винаги ли престъплението по посочените текстове на НК осъществяват деликт по см. на чл. 45 ЗЗД.

Според ИВСС становището е допустимо. По същество при отговора на поставените въпроси е мотивирано мнението, че когато са укрити данъци, когато не са декларирани данъци или когато се избегне установяването на данъчно задължение, в хипотезите на чл. 255, ал.1, т.1-6 НК, чл. 255а и чл. 255б от НК не се причинява директно имуществена вреда на държавата. В по-голямата си част изпълнителните деяния на посочените по-горе престъпления са на просто извършване, а не вредоносни. При тези хипотези не се осъществява деликт по смисъла на чл. 45 ЗЗД. Във всеки конкретен случай на данъчно престъпление, съдът трябва да изследва основанията на вземането в полза на държавата, респективно- дали конкретното деяние е източник на вреда.

Не винаги, когато е налице престъпление по чл. 255- 257 от НК се осъществява деликт по смисъла на чл. 45 от ЗЗД. Само когато с данъчното престъпление се причинява увреждане, произтичащо от деянието- данъчна

измама с ДДС по чл. 255, ал.1, т.7 и чл. 256 от НК и има причиняване на вреда е допустимо съвместното разглеждане в наказателното производство на гражданския иск за обезщетяване на вреди от непозволено увреждане.

Само когато вземането на държавата произтича от конкретно инкриминирано вредоносно деяние по чл.255, ал.1, т.7 и чл. 256 НК, прилагането на диференцираните процедури по глава двадесет и осма и глава двадесет и девета от НПК зависи от възстановяването или обезпечаването на данъчните задължения, предмет на престъплението.

2.5. Становище по тълкувателно дело № 1/2015 г. на ОС на ВКС и ВАС по въпроса „Какъв е порокът на съдебен акт, постановен от съд, който не е компетентен по правилата на подведомствеността, разпределяща делата между гражданските и административните съдилища?“.

VIII. Дейност на ИВСС за установяване нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок

1. През 2015 г. (от **01.01.2015 г.** до **31.12.2015 г.**) в Инспектората към ВСС по реда на Глава Трета "а" от ЗСВ са постъпили общо **469 броя заявления**. От тях по граждански, търговски и административни дела са 300 заявления, а по наказателни – 169 заявления. 441 от заявленията са подадени по реда на чл. 60а, ал. 2 от ЗСВ, а 28 – по реда на § 34, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на ЗСВ (ДВ, бр. 50/2012 г.).

След извършените от ИВСС проверки, включително и по заявления, останали от предходен период, през 2015 г. в предвидения от закона срок са изготвени **563 констативни протокола и становища**, които са изпратени на министъра на правосъдието, на основание чл. 60 д от ЗСВ, заедно със заявленията и всички постъпили към тях документи. 457 от изготвените констативни протоколи и становища са по заявления, подадени по реда на чл. 60а, ал. 2 от ЗСВ, а 106 - са били подадени от лица, подавали жалби пред ЕСПЧ. Установено е, че:

- **18** заявления са върнати на заявителите **поради неотстранени нередовности**;

- **9** заявления не са подадени от страна по приключени граждански, административни и наказателни производства или от обвиняеми, пострадали или ошетени юридически лица по прекратени досъдебни производства, съгласно чл. 60а, ал. 2, т. 1 и 2 от ЗСВ;

- **68** от заявленията са подадени **извън срока** по чл. 60а, ал. 4 от ЗСВ;

- **47** от заявленията са се отнасяли до **висящи производства**, което с оглед разпоредбата на чл. 60а, ал.4 от ЗСВ изключва разглеждането им по реда на Глава Трета "а" от ЗСВ;

- **23** заявления не отговарят на изискването на чл. 60а, ал. 1 от ЗСВ, а именно - да са срещу актове, действия или бездействия на органите на съдебната власт, с които се нарушава правото им на разглеждане и решаване

на делото в разумен срок и специализираното звено на ИВСС не е компетентно да разгледа подадените заявления;

- **80** от подадените заявления са **неоснователни**, тъй като проверяващите екипи са констатирали, че продължителността на производството не надхвърля разумния срок;

- **320** от заявленията са **основателни**. От тях по наказателни дела са **106** заявления, а **214** са по граждански, търговски и административни дела.

По информация от Министерство на правосъдието през 2015 г. са сключени **282** споразумения (по подадени **266** заявления), като общата изплатена сума за обезщетения е **794 720** лв.

През 2015 г. Инспекторатът, на основание чл. 60м от ЗСВ е изготвил и изпратил до Висшия съдебен съвет четири доклада – за всяко едно от тримесечие на годината с информация за основните причини за нарушаване на разумния срок за разглеждане на делата, установени от проверяващите екипи от специализираното звено на ИВСС.

Въз основа на изпратените доклади, ВСС е приел 3 анализа на констатираните от ИВСС случаи на нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок по чл. 60м от ЗСВ както следва: за периода 01. 04.2014 г. – 30.09.2014 г. (решение на ВСС по т. 11, протокол № 20/22.04.2015 г.), за периода 01.10.2014 г. – 31.03.2015 г. (решение на ВСС по т. 63, протокол № 61/10.12.2015 г.) и за периода 01.04.2015 г. – 30.09.2015 г. (решение на ВСС по т. 56.3, протокол № 10/15.02.2016 г.)

През 2015 г. е изготвен и Анализ на установените от ИВСС нарушения на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок по глава трета „а” ЗСВ по основателните констативни протоколи по наказателни дела за периода 01.01.2015 г. – 30.09.2015 г.

2. Приетите за основателни 106 заявления по наказателни дела, разпределени по апелативни райони са, както следва:

- *Апелативен район Бургас – 1 заявление;*
- *Апелативен район Варна – 4 заявления;*
- *Апелативен район Велико Търново – 4 заявления;*
- *Апелативен район Пловдив – 8 заявления;*
- *Апелативен район София – 89 заявления.*

От разгледаните през 2015 г. основателни заявления, касаещи производства по наказателни дела 4 са по дела с административно-наказателен характер, образувани по жалби срещу издадени от административно-наказващи органи наказателни постановления (съответно 1 по ЗМВР и 3 – по ЗДвП), а 102 касаят производства за престъпления, както следва:

- *Престъпления против личността – 23 бр.;*
- *Престъпления против правата на гражданите – 1 бр.;*
- *Престъпления против брака и семейството – 1 бр.;*

- Престъпления против собствеността – 52 бр.;
- Престъпления против стопанството – 2 бр.;
- Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи – 6 бр.;
- Престъпления против дейността на държавни органи – 4 бр.;
- Документни престъпления – 1 бр.;
- Престъпления против реда и общественото спокойствие – 4 бр.;
- Общопасни престъпления – 7 бр.;
- Военни престъпления – 1 бр.;

Заявленията, по които през 2015 г. е констатирана най-голяма продължителност на наказателно производство са:

- Заявление с вх. рег. № РС- 14-333/26.06.2014 г. (констативен протокол от 13.10.2015 г.) – за производство, образувано за престъпление по чл. 212, ал. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 от НК с продължителност 17 години, 10 месеца и 26 дни.

Основната забава на производството, прекратено поради липса на доказателства и поради изтичане на абсолютната погасителна давност за наказателно преследване, *е в рамките на досъдебната му фаза.*

- Заявление с вх. рег. № РС-14-524/03.12.2014г. (констативен протокол от 02.04.2015 г.) – за производство, образувано за престъпление по чл. 212, ал. 3, пр. 1, вр. с ал. 1, вр. чл. 18, ал. 2 от НК с продължителност 17 години, 8 месеца и 28 дни;

Разгледаното производство, прекратено поради недоказаност на обвинението, на основание чл. 243, ал. 1, т. 2 от НПК обхваща предварително разследване и разглеждане на делото на три съдебни инстанции. *Основната забава на производството е в рамките на досъдебното производство*, продължило 16 години и 7 месеца.

- Заявление с вх. рег. № РС- 15-316/08.09.2015 г. (констативен протокол от 15.12.2015 г.)– за производство, образувано за престъпление по чл. 282, ал. 3 във вр. с ал. 2 и ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 и чл. 26, ал. 1 от НК с продължителност 17 години и 8 месеца.

Производството е приключило с окончателен акт - решение на ВКС. *Основната забава на производството е в съдебната му фаза.* Причина за забавата е *недобратата организация на съдебния процес*, основно в събирането на доказателствата, неколнократна смяна на съдията-докладчик по делото и нарушаване на законоустановените срокове за постановяване на съдебните актове по чл. 308 и чл. 340 от НПК. В изготвения по заявлението констативен протокол е отбелязано, че с решението на ВКС, с което наложеното наказание е намалено, заявителят е компенсирал за продължителността на производството.

- Заявление с вх. рег. № РС-15-92/06.03.2015г. (констативен протокол от 11.06.2015 г.)– за производство, образувано за престъпление

по чл. 195, ал. 1, т. 3 от НК с продължителност *17 години, 7 месеца и 22 дни*.

Производството е прекратено поради изтичане на абсолютната давност, изключваща наказателно преследване. *Основната забавя на производството е в рамките на досъдебното производство*, причина за забавата е поведението на наблюдаващите прокурори и на разследващите органи - многократно връщане на делото за доразследване и бездействие на компетентните органи. Констатиран е период от повече от 7 години, през който не са провеждани процесуални действия. 12 години след извършване на деянието и образуване на предварителното производство прокуратурата е анализирила обстоятелството, че обвиняемият, съгласно разпоредбата на чл. 18, ал. 3, б. „а” от НК, не следва да бъде наказван, тъй като по собствена подбуда се е отказал да довърши деянието.

- **Заявление с вх. рег. № РС-14-489/06.11.2014 г. (констативен протокол от 26.02.2015 г.)- за производство, образувано за престъпление по чл. 152, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1, т. 2, вр. чл. 20, ал. 1 от НК, продължило 17 години, 1 месец и 17 дни.**

Производството е приключило с окончателен съдебен акт – решение на въззивната инстанция – СГС. *Основната забавя на производството е констатирана в съдебната му фаза*. За продължителността на производството са допринесли: многократното разглеждане на делото от различните съдебни инстанции (пет пъти - от първа и три - от въззивна); пропуск на съдията-докладчик при първото разглеждане от СРС, довел до отмяна на постановената по делото присъда от въззивния съд, на основание чл. 335, ал. 1, т. 1 от НПК и констатирано при второто разглеждане на делото от първоинстанционния съд нарушение на срока по чл. 308, ал. 2 от НПК (изготвяне на мотивите към присъдата от страна на съдията-докладчик 1 година и 2 месеца след изтичане на законоустановения срок).

3. Приетите за основателни заявления по граждански, търговски и административни дела, разпределени по апелативни райони са, както следва:

- Апелативен район Бургас – 10 заявления;
- Апелативен район Варна – 3 заявления;
- Апелативен район Велико Търново – 17 заявления;
- Апелативен район Пловдив – 29 заявления;
- Апелативен район София – 152 заявления.

Разпределение на заявленията с оглед предмета на делото:

- *По вещноправни спорове:*
 1. Ревандикационни и установителни иски за собственост – 80 бр.;
 2. Делбени иски по чл. 34 от ЗС – 29 бр.;
- *По облигационни и търговски спорове относно задължения, основани на договори, неправомерно увреждане и неоснователно*

обогаляване:

1. Искове между граждани и юридически лица – 36 бр.;
2. Искове срещу държавата – 8 бр.;
3. Заповедни производства – 11 бр.;
- **По семейноправни спорове и спорове относно наследство – 3 бр.;**
- **По трудови спорове – 29 бр.;**
- **Административни дела – 17 бр.;**
- **Други – 1 бр.**

Заявленията, по които през 2015 г. е констатирана най-голяма продължителност на производство по граждански, търговски и административни дела са:

- Заявления с вх. рег. № РС-15-329/17.09.2015 г. (констативен протокол от 24.11.2015 г.) и с вх. рег. № РС-15-219/23.06.2015 г. (констативен протокол от 02.09.2015 г.) – за производство, образувано по иск с правно основание чл.278 и сл. от ГПК (отм.) с продължителност 22 години.

Основната забава в производството е констатирана във фазата по допускане на съдебната делба, продължила около 14 години. Причините за нарушаване на разумния срок за разглеждане на производството са: **лошо администриране на делото**, провеждане на голям брой съдебни заседания по делото, лоша организация на дейността на съда по събиране на доказателства и неспазване на законоустановения срок за постановяване на съдебното решение (с 1 година от първоинстанционния съд в първата фаза на делбата и от въззивната инстанция – при повторното разглеждане на делото – с 2 години и 4 месеца).

- Заявления с вх.рег.№ РС-15-71/16.02.2015г., вх.рег.№ РС-15-148/15.04.2015г. и вх.рег.№ РС-15-160/27.04.2015г. -(всичките с констативни протоколи от 05.05.2015 г.) за производство, образувано по повод на обективно кумулативно и субективно съединени искове по чл. 7 от ЗВСОНИ и чл. 108 от ЗС с продължителност 21 години, 10 месеца и 4 дни.

Причините за голямата продължителност на производството, довели до нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок са: **лоша организация на съдебния процес**, провеждане на множество (над 30) съдебни заседания, отлагани поради неявяване на вещи лица и нередовно призоваване на ответниците и държавни институции, последните, от които са с публично известни адреси. Не е установено съдът да е налагал предвидените от закона механизми за дисциплиниране на участниците и ускоряване на процеса.

- Заявление с вх. рег. № РС-15-210/16.06.2015 г. (констативен протокол от 17.08.2015 г.) – за производство, образувано по кумулативно обективно съединени искове на основание чл. 97 от ГПК (отм.) с продължителност 20 години, 4 месеца и 8 дни.

Причина за голямата продължителност на производството са: **провеждане на множество на брой съдебни заседания по делото от първоинстанционния съд** (14), отлагани основно за събиране на доказателства и неупражняване от страна на съдията на правомощията за контролиране на процеса и неизползване на предвидените в ГПК механизми за дисциплиниране на участниците в него.

- Заявления с вх. рег. № РС-14-316/17.06.2014 г. и вх. рег. № РС-14-317/17.06.2014 г. (и двете с констативни протоколи от 15.10.2015 г.) – за производство, образувано по иск с правно основание чл. 7 във вр. с чл.1 от ЗВСОНИ с продължителност **18 години, 11 месеца и 8 дни**.

Основната забава в процеса е констатирана в производството при разглеждане на делото от първата инстанция, продължило 13 години. Констатирани са **множество проведени по делото съдебни заседания** (31), отлагани основно поради нередовно призоваване на страните и лоша организация на доказателствената дейност на съда.

4. Основни причини, водещи до нарушаване на правото на разглеждане и решаване на делата в разумен срок. Определени са след изготвяне на първите констативни протоколи по приетите за основателни заявления, подадени по реда на глава трета „а” от ЗСВ и след анализ на изводите на проверяващите състави по тях, непосредствено след създаването на специализираното звено към ИВСС през м. октомври 2012 г. Част от групите причини се отнасят общо за всички производства, а други – само за производствата по граждански, търговски и административни дела или само за производствата по наказателни дела:

4.1. Недобра подготовка на делата за разглеждане в открито съдебно заседание (общо за всички производства).

Проверяващите състави са констатирали следните пропуски в подготовка на делата за разглеждане на делата в съдебно заседание:

- несвоевременно произнасяне на съдията-докладчик с разпореждане за разрешаване на предварителните въпроси и насрочване на първо открито съдебно заседание;

- пропуски в разрешаването на всички предварителни въпроси (конституиране на страните, допускане на доказателства, насрочване на открито съдебно заседание);

- формализъм при призоваването на страните по делото. Установено е неколккратно отлагане на едно и също дело и забавяне на производството поради нередовно призоваване на държавни органи или органи на местно самоуправление, които са с публично известни адреси (Столична община, район „Банкя” – по *Заявление с вх. рег. № РС-14-97/2014 г.*, Столична община и областна управа – София – град – по *Заявление с вх. рег. № РС-15-230/2015 г.* Министерство на регионалното развитие и благоустройството – по *Заявления с вх. рег. № РС-15-275/2015 г. и вх. рег. № РС-15-276/2015 г.*)- обстоятелство, показател за явна немърливост на съдебния състав.

- по граждански, търговски и административни дела са установени и:

- даване от страна на съда на неясни указания за отстраняване на нередовности в исковата молба, които са довели до извършване на допълнително последващи действия за окомплектоване на делото;

- несвоевременно конституиране на страните по делото;

- продължителни срокове за администриране на подаваните срещу изготвените съдебни актове жалби;

- отмяна на хода по същество след обявяване на делото за решаване и връщане на делото за разглеждане в съдебно заседание.

- по наказателни дела:

- несвоевременно изпълнение от страна на съда на задълженията му по чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК да извърши проверка за допуснати на досъдебното производство отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, водещо до прекратяване на съдебното производство с протоколно определение на основание чл. 289 от НПК и връщането му на прокуратурата (напр. по *Заявления с вх. рег. № РС- 15- 84/2015 г. и вх. рег. № РС- 15- 103/2015 г.* – съдебното производство е прекратено с протоколно определение и делото е върнато на прокуратурата 1 година и 3 месеца след внасянето му в съда).

4.2. Недостатъчно добра организация на процесуалните действия. Нарушаване на процесуалните срокове за насрочване и разглеждане на делата. Лоша организация на доказателствената дейност. (общо за всички производства).

- неспазване на предвидените от процесуалните закони срокове за насрочване на делата (чл. 252 и чл. 271, ал. 10 НПК, чл. 131 ГПК и чл. 157, ал. 1, изр. 2 АПК) и насрочване на откритите съдебни заседания през големи периоди от време. Масово по разгледаните през 2015 г. основателни заявления проверяващите състави са установили продължителни периоди между отделните открити съдебни заседания (от 6 месеца до 1 година и 4 месеца), като тази констатация е направена по всички проверени дела, по които се съдържат оплаквания относно действия на съдебни състави от СРС, СГС, САС, Върховен касационен съд и Върховен административен съд. За трета поредна година е констатирано, че съдиите насрочват делата за разглеждане в открито съдебно заседание, без винаги да се съобразяват с индивидуалната си натовареност и ангажираност (планиран платен годишен отпуск, участие в семинари, официални празници и др.)

- недобра организация на съдебните състави при допускане и събиране на доказателствата. Голям брой открити съдебни заседания са отлагани без да са налице основателни причини. За поредна година е констатирано безкритично уважаване на всички искания на страните за събиране на доказателства (напр. *Заявления с вх. рег. № РС- 13-478/2013 г. и с вх. рег. № РС- 13- 483/2013 г.* – първоинстанционният съд е насрочил 29 с.з. по делото,

отлагани през периоди от 4-8 месеца, за събиране на доказателства). По наказателни дела също е установена лоша организация на съдебните състави при събиране на доказателства (напр. *Заявления с вх. рег. № РС- 15- 84/2015г. и вх. рег. № РС- 15-103/2015г.* - при повторното разглеждане на делото от първоинстанционния съд, същото е многократно отлагано по различни причини: многобройни последователни и редуващи се молби от защитниците на подсъдимите за отлагане на делото, неявяване на редовно призовани свидетели, погрешно използване на механизмите на международната правна помощ по наказателни дела с неправилно адресиране на съдебната поръчка до Италия, вместо до Гърция).

4. 3. Неприлагане на предвидените от закона способности за дисциплиниране на участниците в процеса(общо за всички производства).

И през 2015 г. проверяващите състави по разгледаните заявления са констатирали неприлагане на предвидените от процесуалните закони способности за дисциплиниране на участниците в процеса - налагане на глоби, принудително довеждане, замяна на вещи лица (напр. *Заявление с вх. рег. № РС- 15-177/2015 г. – съдържащо оплаквания за продължителност на наказателно производство* - при едно от разглежданията на делото от първоинстанционния съд са насрочени 26 съдебни заседания, отлагани основно поради: отсъствие на подсъдимия – нередовно призован, нередовно призоваване на свидетели и вещи лица, ненавременно представяне на експертни заключения, липса на свободна съдебна зала. Съдът не е предприел ефективни мерки за осигуряване на изслушването на неявилите се свидетели - не е изисквал справки за настоящите им актуални адреси - при нередовно призоваване, не е налагал глоби и/или не е постановил принудителното им довеждане при редовно уведомяване. 10 от заседанията по делото са отложени поради отсъствие на подсъдимия, но едва на 20-тото съдебно заседание съдът е указал той да бъде обявявен за ОДИ. *Заявление с вх. рег. № РС- 14-482/2014 г. - съдържащо оплаквания за продължителност на гражданско производство* - първоинстанционният съд е провел 20 съдебни заседания, отлагани основно за събиране на доказателства и поради отсъствие на вещи лица. Не е установено спрямо тях съдът да е наложил дисциплиниращи мерки).

4.4. Неспазване на законоустановените срокове за постановяване на съдебните актове. (общо за всички производства). По редица, разгледани през 2015 г. основателни заявления, основната забава на производството, която е повлияла значително и на общата му продължителност, се изразява в бездействие на различните по степени съдилища при обявяване на съдебните актове в предвидените от процесуалните закони срокове. По някои от разгледаните производства тази забава е в продължение на години, като по заявления, касаещи наказателни производства е констатирано и изтичане на

абсолютния давностен срок за наказателно преследване в периода на бездействие (*Заявление с вх. рег. № РС- 15-196/05.06.2015 г.* – нарушение на срока по чл. 308, ал. 2 от НПК от първоинстанционния съд с 10 месеца).

- *по граждански, търговски и административни дела* (чл. 235, ал. 5 ГПК и чл. 172, ал. 1 АПК): *заявления с вх. рег. № РС-15-146/2015 г. и с вх. рег. № РС-15-147/2015 г.* – нарушение на срока по чл. 235, ал. 5 от ГПК от въззивния съд с 2 години и 4 месеца; *заявление с вх. рег. № РС- 15-149/2015 г.* – неспазване на срока по чл. 172, ал. 2 от АПК от първоинстанционния съд с 1 година; *Заявление с вх. рег. № РС- 15-79/2015 г.* - забава с 1 година др.

- *по наказателни дела* (чл. 308 и чл. 340 от НПК): *заявление с вх. рег. № РС-15-242/2015 г.* – нарушение на срока по чл. 308, ал. 2 от НПК от първоинстанционния съд с 1 година и 3 месеца; *заявление с вх. рег. № РС- 15-100/2015 г.* – неспазване на срока от първоинстанционния съд с 6 години - *Заявление с вх. рег. № РС- 15-208/2015 г.* - забава с 5 години и 4 месеца и др.

4.5. Непознаване на материалния и процесуалния закон - причина за отмяна на съдебните актове по реда на инстанционния контрол. (общо за всички производства). По част от разгледаните основателни заявления като причина за голямата продължителност на производството е посочено непознаването на материалния и процесуалния закон, което е имало за последица постановяване на незаконосъобразни и неправилни съдебни актове, които впоследствие са били отменени от горната инстанция.

- *по граждански, търговски и административни дела:* *Заявление с вх. рег. № РС-15-11/2015 г.* – делото е разглеждано два пъти от въззивна и два – от касационна инстанция, като причина за отмяна на решението на въззивната инстанция при първоначалното разглеждане на делото е обявяването му за решаване при неизясненост на фактите; *Заявления с вх. рег. № РС-15-299/2015 г. и вх. рег. № РС-15-300/2015 г.* – делото е разглеждано на два пъти от въззивна инстанция, като при първото разглеждане на делото съдът е постановил решението, допускайки съществени процесуални нарушения при събирането и обсъждането на доказателствата по делото, което е довело до отмяната му от касационната инстанция и др.

- *по наказателни дела:* *Заявление с вх. рег. № РС-14-458/06.10.2014 г.* – първоинстанционният съд в последното съдебно заседание е заседавал еднолично без участието на двамата съдебни заседатели, което е станало причина за връщане на делото от въззивната инстанция за ново разглеждане от друг състав на съда; - *Заявления с вх. рег. № РС-15-89/2015 г. и вх. рег. № РС-15-138/2015 г.* – първоинстанционният съд е установил, че делото е подсъдно на друг съд 1 година и 5 месеца след образуването му и след проведени пет съдебни заседания по делото и др.

4.6. Голяма продължителност на наказателното производство във фазата на досъдебното производство (за производства по наказателни дела). При разглеждане на основателните заявления, съдържащи оплаквания относно продължителността на производства по наказателни дела

проверяващите състави отново са констатирани, че досъдебните производства не се организират, ръководят и провеждат по начин, който да осигури приключване на наказателното производство в разумен срок. Отново са установени продължителни периоди от време, през които разследващите органи не са извършвали следствени действия или са извършвали епизодични такива. Констатирани са неоснователни спирания на наказателното производство, както и допуснати от органите на досъдебното производство съществени процесуални нарушения, довели до многократно връщане на делото от съда, при това на едно и също основание. По част от разгледаните заявления отново е установено неспазване на процесуалните срокове за разследване, както и многократно изготвяни, изцяло формални и немотивирани искания за продължаване на срока за разследване. В рамките на досъдебното производство е извършвана многократно промяна на квалификацията на престъпленията (напр. *Заявление с вх. рег. № РС-14-471/2014 г.*). Отново се констатира проява на пасивност от страна на властите и следствените органи в издирване на свидетели и доказателства (*Заявления с вх. рег. № РС-14-564/2014 г., № РС-14-565/2014 г., № РС-14-566/2014 г., № РС-14-567/2014 г., № РС-14-568/2014 г., № РС-14-569/2014 г., № РС-14-570/2014 г., № РС-14-571/2014 г., № РС-15-12/2015 г., № РС-15-13/2015 г., № РС-15-14/2015 г. и № РС-15-15/2015 г.*). През 2015 г. отново, както и през предходните 2 години са разгледани заявления, по които е установено, че производството е проведено само на фаза досъдебно и е прекратено поради изтичане на абсолютната давност за наказателно преследване (*Заявление с вх. рег. № РС-14-333/2014 г., Заявление с вх. рег. № РС-15-92/2015 г. и др.*).

4.7. Несъобразяване с практиката на Европейския съд по правата на човека по прилагането на чл. 6 КЗПЧОС в частта ѝ за приоритетно разглеждане на дела, представляващи особен интерес за страните – продължителност по трудови дела и семейни дела (за производства по граждански дела). И през 2015 г., при разглеждане на подадените в ИВСС по реда на глава трета „а” от ЗСВ проверяващите са установили, че съдиите не се съобразяват с утвърдените критерии за „разумен срок” и не ги прилагат при разглеждане на делата си. Отново тази констатация е направена основно спрямо производства по трудови дела и семейноправни спорове, по които, според практиката на ЕСПЧ националният съд следва да положи специална грижа при разглеждането им, с оглед залога на заинтересованото лице, като разгледа и приключи производството в максимално допустими кратки срокове (*Заявление, вх. рег. № РС-15-311/2015 г.* – за производство, образувано по обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1-3 – КТ, вр. чл. 225, ал. 1 от КТ – продължило 4 години и 9 месеца; *Заявление, вх. рег. № РС-15-403/2015 г.* – за производство, образувано по обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1-3 – КТ – продължило 11 години и 7 месеца; *Заявление вх. рег. № РС-15-255/2015 г.* – за производство, образувано по искове с правно основание чл.

139 от СК, във връзка с чл. 140, ал.1, т. 1 и чл. 149 СК, продължило 2 години и 4 месеца и др.).

4.8. Прекомерна продължителност на производства, за които законът е предвидил кратки срокове за разглеждането им (за производства по граждански дела) – бързи производства и заповедни производства. Отново се установява нарушение на разумния срок по производства, за които законодателят е предвидил кратки процедури и срокове, в отклонение на правилата, приложими за общия исков процес. Причини за установената голяма продължителност на тази категория дела са неспазването от страна на съда (констатацията е направена както за първоинстанционните, така и за въззивните инстанции) на предвидените срокове за подготовка на делото за разглеждане в открито съдебно заседание, насрочване на делата за разглеждане в съдебно заседание, постановяване на съдебното решение (*Заявление, вх. рег. № РС-15-272/2015 г.* – за производство, образувано по иск с правно основание чл. 233 – 33Д, продължило 2 години и 9 месеца; *Заявление, вх. рег. № РС-15-66/2015 г.* – за производство, образувано по обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1-3 КТ – продължило 4 години и 4 месеца и др.).

При този анализ могат да се направят следните изводи:

1. И през 2015 г. се запазва констатацията, направена във всички документи на ИВСС, съдържащи анализ на данните по изготвените по основателни заявления констативни протоколи, а именно, че допуснатите от компетентните органи на съдебната власт нарушения в конкретно разгледано производство обхващат по няколко групи причини;

2. За поредна година проверяващите състави констатираат, че основна причина за нарушаване на разумния срок за разглеждане на делата е неспазване на законоустановените срокове (за разглеждане на делата, за насрочване на съдебните заседания, за постановяване на съдебните актове и др.);

3. И през 2015 г. се запазва тенденцията основният процент от разгледаните заявления да са срещу действия на органи на съдебната власт на територията на Софийския апелативен район, както и че разглеждането и решаването на делата в нарушение на разумния срок са тенденция в дейността на Софийски районен съд и Софийски градски съд;

4. За поредна година се установява, че нарушаването на разумния срок за разглеждане на делата се дължи на действия на магистрати, за които Инспекторатът е отправял предложения за налагане на дисциплинарни наказания (напр. *Заявление с вх. рег. № РС-15-84/2015 г.* – съдия от СГС, по *Заявление с вх. рег. № РС-15-146/2015 г.* – съдия от СГС, по *Заявление с вх. рег. № РС-15-87/2015 г.* – съдия от СГС, по *Заявление с вх. рег. № РС-15-230/2015 г.* – съдия от СГС, по *Заявление с вх. рег. № РС-14-526/2014 г.* и *Заявление с вх. рег. № РС-15-229/2015 г.* – съдия от СРС, по *Заявление с вх.*

рег. № РС-15-77/2015 г. – съдия от СГС , по Заявление с вх. рег. № РС-15-40/2015 г. – съдия от СГС и др.);

5. Запазва се и констатацията от предходни години, че някои от производствата, за които през 2015 г. са подадени заявления на основание глава трета „а” от ЗСВ, са били обект на проверка по сигнал, подаван в ИВСС или са посочвани в актовете с констатации, по извършени от ИВСС проверки като такива, по които е установено неспазване на законоустановените процесуални срокове (напр. *Заявление с вх. рег. № РС-15-92/2015 г., Заявление с вх. рег. № РС-15-290/2015 г.* и др.).

IX. ДЕЙНОСТ ПО ЧЛ. 54, АЛ. 1, Т. 6 ЗСВ

За периода 01.01.2015 г. – 31.12.2015 г. ИВСС е отправил следните предложения за налагане на дисциплиниращи мерки и дисциплинарни наказания:

1. До Висшия съдебен съвет:

1.1. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Методи Лалов - председател на СРС, за извършени дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 61/10.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 47/2015 г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.2. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Снежанка Чалъкова съдия от СРС, за извършени дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 61/10.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 48/2015 г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.3. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Иво Петров - съдия от РС-Ботевград, за времето докато е командирован в СРС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 61/10.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 51/2015 г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.4. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Николай Василев - съдия от СРС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 61/10.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 50/2015 г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.5. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Върбан Върбанов - съдия от СРС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 61/10.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 49/2015 г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.6. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Йорданка Ваклева - съдия от СГС за извършено дисциплинарно нарушение по чл. 304, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 51/15.10.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 38/2015 г., обединено впоследствие за общо разглеждане към производството по д.д. № 14/2015 г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.7. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Елка Пенчева – съдия от СГС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 63/17.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 18/2015 г., обединено впоследствие за общо разглеждане към д.д. № 54/2015г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.8. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Златка Чолева - съдия от СГС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 63/17.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 55/2015 г., обединено впоследствие за общо разглеждане към д.д. № 30/2015г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.9. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Виолета Йовчева - съдия от СГС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 63/17.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 53/2015 г., обединено впоследствие за общо разглеждане към д.д. № 33/2015г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

1.10. Предложение за налагане на дисциплинарно наказание на Рени Коджабашева - съдия от СГС, за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ. С решение по протокол № 63/17.12.2015 г. ВСС е образувал дисциплинарно производство по предложението № 52/2015 г., обединено впоследствие за общо разглеждане към д.д. № 32/2015г. Дисциплинарното производство не приключило към датата на изготвяне на настоящия отчет.

2. До ръководителите на съдилищата:

2.1. Направено е предложение до административния ръководител - председател на Апелативен съд – Пловдив да обърне внимание по реда на чл. 327 ЗСВ на административен ръководител на окръжен съд. В ИВСС е постъпила информация за издадена заповед на административния ръководител – председател на АП – Пловдив за налагане на мярката по чл. 327 ЗСВ на предложения съдия.

2.2. Отправени са предложения за налагане на дисциплинарни наказания на трима съдии от СГС до председателя на съда. Няма постъпила информация за предприети действия.

2.3. До председателя на АССГ е направено предложение за налагане на дисциплинарни наказания на трима съдии от съда. В два от случаите е наложено дисциплинарно наказание “порицание”, а в един – “забележка”, всичките впоследствие непотвърдени от ВСС.

2.4. Едно предложение за обръщане на внимание на съдия е направено до председателя на ОС – Бургас. Последният е обърнал внимание на предложениия съдия.

2.5. До председател на СРС са отправени 14 предложения за налагане на дисциплинарни наказания на съдии от съда, 14 предложения за налагане на мярка по чл. 327 ЗСВ и 17 предложения за извършване на допълнителна проверка, въз основа на резултатите от която да се прецени предприемане на дисциплинарни мерки. В ИВСС е получена информация, че по едно от предложенията за обръщане на внимание председателят на СРС намира, че е налице основание за образуване на дисциплинарно производство спрямо предложениия съдия, в един случай отказва налагането на мярката по чл. 327 ЗСВ и в един случай намира, че същата не следва да бъде прилагана, тъй като съдията е коригирал поведението си – постановил е решение по конкретно дело. По всички останали общо 42 предложения в ИВСС няма постъпила информация към датата на изготвяне на настоящия отчет.

2.6. ИВСС е направил едно предложение за налагане на дисциплинарно наказание на съдия от РС – Благоевград до председателя на съда. Постъпило е възражение от предложениия съдия до главния инспектор срещу констатациите от акта, въз основа на които е направено дисциплинарното предложение, което не е уважено.

2.7. Направено е предложение за налагане на дисциплинарно наказание на съдия от РС – Гоце Делчев. В ИВСС е получена информация за издадена от административните ръководител – председател на посочения районен съд заповед за налагане на дисциплинарно наказание „забележка“ на предложениия съдия.

2.8. Отправено е едно предложение за налагане на дисциплинарно наказание на съдия от РС – Ихтиман до председателя на съда. В ИВСС е върната информация за образувано дисциплинарно производство по случая, завършило с налагането на проверения съдия на дисциплинарно наказание „забележка“.

2.9. Направено е едно предложение за обръщане на внимание на съдия от РС – Варна до председателя на съда. Последният е уведомил ИВСС, че в случая не установява укоримо поведение на предложения съдия, поради което отказва да наложи дисциплинираща мярка.

2.10. До председателя на РС – Самоков са отправени предложения за налагане на дисциплинарни наказания на двама съдии от съда. Административният ръководител е уведомил ИВСС, че по едното предложение е наложена „забележка“, а по другото е образувано дисциплинарно производство, в резултат от което е обърнато внимание на проверения съдия по реда на чл. 327 ЗСВ.

2.11. До председателя на РС – Сливен е направено едно предложение за обръщане на внимание на съдия от съда. Получена е обратна информация, че спрямо предложения магистрат е наложена мярката по чл. 327 ЗСВ.

2.12. До председателя на РС – Ловеч е направено едно предложение за обръщане на внимание на съдия от съда. Получена е обратна информация, че спрямо предложения магистрат е наложена мярката по чл. 327 ЗСВ.

2.13. Предложение за налагане на мярката по чл. 327 ЗСВ е отправено до председателя на РС – Тервел по отношение на съдия от съда. ИВСС е уведомен, че предстои образуване на дисциплинарно производство по случая.

От посочените данни, в обобщен вид се извежда извод, че за периода 01.01.2015 г. - 31.12.2015 г. ИВСС е отправил 62 предложения до административните ръководители на съдилищата, от които 25 предложения – за налагане на дисциплинарно наказание, 20 предложения за прилагане на дисциплинираща мярка и 17 – за извършване на допълнителна проверка и предприемане на действия спрямо резултатите от нея. В получените до края на м. април 2016 г. в ИВСС отговори от административните ръководители се съдържа информация за наложени дисциплинарни наказания на седем съдии, като впоследствие в три случая ВСС не е потвърдил наказанията, на петима съдии е обърнато внимание по чл. 327 ЗСВ и за трима е отказано, поради липса на укоримо поведение или отстраняване на пропуските. В останалите случаи или не е постъпила информация в ИВСС за предприетите действия по сигнала, или постъпилата информация сочи за образувано висящо дисциплинарно производство.

2. До ръководителите на прокуратурата и следствието:

2.1. До градския прокурор на СГП е отправено предложение за прилагане на дисциплинираща мярка по чл. 327 ЗСВ или налагане на дисциплинарно наказание на прокурор от състава на прокуратурата. Градския прокурор на СГП е отказал да ангажира отговорността на предложения магистрат, тъй като е приел липсата на укоримо поведение.

2.2. Направено е предложение до окръжния прокурор на ОП – Плевен за обръщане на внимание на следовател от ОСлО към прокуратурата. Постъпило е възражение от предложения за налагане на дисциплиниращата мярка следовател до главния инспектор срещу констатациите от акта, въз основа на които е направено дисциплинарното предложение, което не е уважено. Получена е последваща информация от окръжния прокурор на ОП – Плевен за наложена дисциплинираща мярка по чл. 327 ЗСВ за предложения прокурор.

2.3. Предложение за налагане на дисциплинираща мярка по чл. 327 ЗСВ по отношение на прокурор от ОП – Силистра е отправено до окръжния прокурор на посочения орган на съдебната власт. В ИВСС е получена информация, че окръжния прокурор на ОП – Силистра не намира основание, за да упражни правомощията си по чл. 327 ЗСВ по отношение на предложения за налагане на мярката прокурор.

2.4. Направено е предложение до административния ръководител на Специализираната прокуратура за прилагане на дисциплинираща мярка по чл. 327 ЗСВ или налагане на дисциплинарно наказание на прокурор от посочения орган. Административния ръководител на СП е уведомил ИВСС за наложено дисциплинарно наказание „забележка“ на предложения прокурор.

2.5. Предложение за обръщане на внимание на прокурор от РП – Радомир е отправено до административния ръководител на посочената прокуратура. Последният е уведомил ИВСС, че е наложил мярката по чл. 327 ЗСВ на предложения прокурор.

2.6. Едно предложение за обръщане на внимание на прокурор от РП – Самоков е отправено и до районния прокурор на посочената прокуратура. В ИВСС е върната информация, че спрямо предложения магистрат е наложена мярката по чл. 327 ЗСВ.

В обобщение на предложенията до ръководителите на прокуратурата и следствието на предложения за ангажиране на дисциплинарната отговорност на прокурори и следователи, за времето от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г., ИВСС е направил общо шест предложения – пет от които за обръщане на внимание и едно – за преценка за налагане на мярката по чл. 327 ЗСВ или

налагане на дисциплинарно наказание. От върнатата към края на м. април 2016 г. информация в ИВСС, по едно от предложенията е наложено дисциплинарно наказание „забележка“, по три е обърнато внимание на предложения прокурор, а в останалите два случая е отказано налагането на дисциплиниращата мярка по чл. 327 ЗСВ.

Х. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Със Заповед № 3-43/07.09.2015 г. на главния инспектор е наредено, считано от 07 септември 2015 г., във всяко поредно заседание на Комисията на ВСС по предотвратяване на конфликт на интереси и взаимодействие с ИВСС, инспекторите да участват в заседанията на Комисията. Наред с това, инспекторите от ИВСС, извършили проверка, въз основа на резултатите от която ИВСС е отправил предложение до ВСС за налагане на дисциплинарно наказание, са участвали в производствата пред комисията по дисциплинарни производства на ВСС.

През 2015 г. се наложи практика на засилено подпомагане от страна на ИВСС на комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи и Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“ на ВСС. По искане на председателите на посочените две комисии, ИВСС е изготвил и предоставил индивидуални справки с констатации от проверки на съдии, прокурори и следователи.

ХІ. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

На 22 май 2015 г., в сградата на ИВСС е проведена работна среща с участието на главния инспектор и инспекторите от Инспектората, директора на Националния институт на правосъдието и 15 представители на Косовския съдебен институт – съдии, прокурори и преподаватели. Работната среща е организирана в рамките на Обменната програма на Европейската мрежа за съдебно обучение. По време на работната среща са обсъдени въпроси за статута на инспекторатите на съдебната власт в България и Косово и техните правомощия, начинът на формиране на висшите кадрови органи, както и системата от съдилища и прокуратури.

Отново в рамките на Обменната програма на Европейската мрежа за съдебно обучение, на 27 май 2015 г. е проведена работна среща между съдии и прокурори от Германия, Естония, Испания, Полша и Румъния и главния инспектор, и инспекторите в ИВСС.

По покана на българската страна, на 18 ноември 2016 г. в сградата на ИВСС е проведена среща между главния инспектор и инспекторите в Инспектората към ВСС, и главния инспектор на Съдебния инспекторат към Висшия съдебен съвет на Румъния и неговия заместник. Целта на визитата бе сближаване на взаимоотношенията между двете институции и полагане на основи за създаване на Мрежа на съдебните инспекторати.

ХІІ. ІНСТИТУЦІОНАЛЕН І АДМІНІСТРАТИВЕН КАПАЦІТЕТ НА ІВСС

1. Організаційна структура

С обнародван в ДВ, бр. 66 от 28.08.2015 г. Правилник за організація на діяльність на Інспектората към Висший съдебен съвет и за діяльність на администрацията и на експертите, администрацията на Інспектората е обособена в обща и специализирана. Общата администрация подпомага осъществяването на ръководството от главния инспектор на администрацията на ІВСС, създава условия за осъществяване на діяльність на специализираната администрация и извършва техническите діяности по административно обслужване. Специализираната администрация – експерти, подпомага осъществяването на правомощията на ІВСС.

Общата администрация включва следните звена:

- отдел „Административна діяност и інформаційно обслужване”, в рамките на който са създадени два сектора – „Компютърни системи и технологии” и „Разработка и внедряване на інформаційни системи”;
- отдел „Правно обслужване, връзки с обществеността и човешки ресурси”;
- отдел „Бюджет и финанси”.

Съгласно чл. 34 от Правилника за организацията на діяльність на Інспектората към Висший съдебен съвет и за діяльність на администрацията на експертите, специализираната администрация се състои от експерти. Същите са разпределени функционално в три звена – за извършване на проверките по чл. 54, ал. 1, т. 1 и 2 ЗСВ, за извършване на проверките по глава трета „а” ЗСВ и „Аналитично”.

Щатната численост на ІВСС към 31.12.2015 г. е 87 щатни бройки, вкл. главен инспектор и 10 инспектори. Съгласно чл. 55, ал. 1 ЗСВ числеността на общата администрация е ограничена до два пъти и половина броя на инспекторите, вкл. и главния инспектор, т.е. 28 щатни бройки. Специализираната администрация включва 48 щатни бройки за експерти.

2. Публичност и прозрачност на діяльність на Інспектората към Висший съдебен съвет

Като приоритет в Концепцията си за работа, встъпилата в длъжност главен инспектор на 9 април 2016 г. Теодора Точкова, е посочила повишаване на отчетността, публичността и прозрачността на ІВСС.

В изпълнение на посочения приоритет, със Заповед № 3-25/12.05.2015 г. на главния инспектор, е наредено публикуването на всички актове с резултати от проверки, извършени от екипи на ІВСС от 2008 г., по които е изтекъл срокът за подаване на възражение и няма неприключили дисциплинарни производства. Установена е практика главният инспектор да приеме граждани след предварително записване. В интернет страницата на ІВСС са публикувани снимки и професионалните биографии на главния инспектор и инспекторите, като регулярно на страницата се публикуват и

новини, свързани с дейността на ИВСС или събития, в които представители на Инспектората са взели участие.

Съществена стъпка за дейността на органа, макар и непряко свързана с публичността и прозрачността, но основаваща ги, е осигуреният достъп за подаване на сигнали, жалби, молби, заявления и др. от граждани в регистратурата на Инспектората от 09:00 ч. до 17:00 ч. през работните дни, без прекъсване. За по-голямо удобство, считано от 18.06.2015 г. приемането на входящата кореспонденция се осъществява в изнесено работно място /регистратура/ на деловодството на ИВСС на партерния етаж на сградата, ползвана от Инспектората.

На 16 юли 2015 г. ИВСС инициира професионален дебат - кръгла маса на тема „Инспекторатът към ВСС – обект или субект на съдебната реформа”.

ХІІІ. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение на горните констатации се извежда извода, че през изминалата 2015г. Инспекторатът към Висшия съдебен съвет е осъществил ефективно правомощията си по чл. 54 ал. 1 от ЗСВ, както и тези по глава трета „а” от с. 3. Извършени са редица планови и инцидентни проверки, довели до сезиране на компетентните органи за наличието на противоречива практика в органите на съдебната власт, както и за реализиране на правомощията на Инспектората по предлагане налагането на дисциплинарни наказания на магистрати, за които са констатирани допуснати нарушения.

През следващия отчетен период, ролята на ИВСС на ефективен контролен орган на съдебната система следва да бъде засилена. В тази насока е нужно въвеждането на конкретни стандарти при осъществяването на проверки в различните органи на съдебната система, както и приемането на критерии, които да послужат за уеднаквяване на дисциплинарната практика на ИВСС при отправяне на предложения за налагане на дисциплинарни наказания на магистрати. Наред с това, Инспекторатът следва да предприеме и конкретни действия по изпълнение на целите, поставени пред него в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система.

ГЛАВЕН ИНСПЕКТОР
/ТЕОДОРА ТОЧКОВА/

